आजचे पंचांग

दिनांक : २१ सप्टेंबर २०२६ वार : सोमवार माह (अमावस्यांत) : भाद्रपद माह (पूर्णिमांत) : भाद्रपद ऋतु : शरद आयन : दक्षिणायन पक्ष : शुक्ल पक्ष तिथी : दशमी तिथी (रात्री ०८:०० पर्यंत) त्यानंतर एकादशी तिथी नक्षत्र : उत्तराषाढा नक्षत्र (२२ सप्टेंबर सकाळी ०७:०६ पर्यंत) त्यानंतर श्रवण नक्षत्र योग : शोभन योग (सायंकाळी ०४:०५ पर्यंत) त्यानंतर अतिगण्ड योग करण : तैतुला करण (सकाळी ०६:५८ पर्यंत) त्यानंतर तैतुला करण

दैनिक
राज्य लोकतंत्र
नवी दिशा... नवे विचार...

विरोधक टीका करत राहतात

पुणे : माझे कुटुंब, माझी बायको, माझी लेक कायम काम करण्यासाठी ऊर्जा देत असतात. नागपूरात आम्ही लोक घरांचा पत्ता विचारत नाही कोण कोणाच्या घराजवळ राहतो असे आम्ही पत्ता सांगतो. माझे अनेक मित्र असे आहेत की त्यांच्यासाठी मी मुख्यमंत्री नाही. विरोधक टीका करत राहतात, ते सर्व ऐकण्याची तयारी ठेवतो. माझी चाल कासवाप्रमाणे नाही, पण माझी प्रेरणा कासवाची आहे, असे मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी म्हटले आहे.

आरएनआय : MAHMAR/2021/85884 | सोमवार, दि. २१ सप्टेंबर २०२६ | वर्ष - १ | अंक - ३५४ | पाने - ४ | पुणे/पिंपरी-चिंचवड

सारांश वृत्त

रुग्णांच्या खिशावर रुग्णालयांचा 'किंमतदहशतवाद'? वैद्यकीय साहित्याच्या दरांवर केंद्राचा अंकुश!

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
मुंबई । प्रतिनिधी

खासगी रुग्णालयांमधील अवाजवी वैद्यकीय साहित्याच्या दरांमुळे रुग्णांच्या खिशावर पडणारा आर्थिक भार आता केंद्र सरकारच्या रडारवर आला आहे. महाराष्ट्र अन्न व औषध प्रशासनाचे आयुक्त तुकाराम मुंढे यांच्या पाहणीनंतर केंद्राने वैद्यकीय उपकरणांच्या किंमतनियमनासाठी हालचाली सुरू केल्या आहेत.

जुलै २०२६ मध्ये मुंबई महानगर प्रदेश, पुणे आणि छत्रपती संभाजीनगर परिसरातील सुमारे २० रुग्णालयांमध्ये झालेल्या पाहणीत वैद्यकीय साहित्याच्या खरेदी किमती आणि रुग्णांच्या बिलातील दरांमध्ये मोठी तफावत आढळल्याचे समोर आले. सुमारे ११ रुपयांना खरेदी केलेल्या आयव्ही सेटची किंमत रुग्णांकडून तब्बल ३२५ रुपये आकारली जात असल्याचे उदाहरण पुढे आले आहे.

सिरिंज, कॅथेटर, नेब्युलायझर आणि ऑक्सिजन मास्क यांसारख्या वस्तूंच्या दरांबाबतही प्रश्न उपस्थित झाले आहेत. एफडीएने वैद्यकीय उपकरणांच्या किमती तर्कसंगत करण्यासाठी राष्ट्रीय औषध किंमत निर्धारण प्राधिकरणाकडे प्रस्ताव पाठवला आहे.

केंद्राच्या औषध विभागाने खासगी रुग्णालये आणि वैद्यकीय क्षेत्रातील प्रतिनिधींशी चर्चा सुरू केली आहे. आवश्यक उपकरणांना औषधांप्रमाणे किंमत नियंत्रणाच्या चौकटीत आणण्याचा पर्याय तपासला जात आहे.

रुग्णांच्या उपचारखर्चात पारदर्शकता आणण्याची गरज असताना, प्रस्तावित नियमांची अंमलबजावणी आणि त्याचा प्रत्यक्ष परिणाम महत्त्वाचा ठरणार आहे.

हसण्यावरही दंड? मग विद्यापीठात लोकशाही उरली कुठे?

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
नवी दिल्ली : प्रतिनिधी

विद्यापीठ म्हणजे केवळ पदवी देणारी संस्था नव्हे; ते विचारांची देवाणघेवाण, मतभेद, प्रश्न आणि असहमतीची प्रयोगशाळा असते. त्यामुळे एखादा विद्यार्थी आंदोलनाकडे पाहून हसतो, टाळ्या वाजवतो किंवा आंदोलनाला पाठिंबा देतो म्हणून त्याच्यावर शिस्तभंगाची कारवाई केली जात असेल, तर प्रश्न केवळ आठ विद्यार्थ्यांच्या दंडाचा राहत नाही; तो थेट विद्यार्थ्यांच्या अभिव्यक्ती स्वातंत्र्याचा आणि विद्यापीठाच्या लोकशाही संस्कृतीचा बनतो.

जवाहरलाल नेहरू विद्यापीठातील आठ विद्यार्थ्यांना प्रत्येकी १९ हजार रुपयांचा दंड ठोठावण्यात आला होता. २१ नोव्हेंबर २०२५ रोजी विद्यापीठाच्या फेसियल रिकग्निशन टेक्नॉलॉजी (FRT) प्रणालीशी संबंधित आंदोलनादरम्यान काही विद्यार्थ्यांनी कॅमेऱ्यांचे स्टँड हलवले, तर काहींनी टाळ्या व घोषणा देऊन त्यांना प्रोत्साहन दिल्याचा आरोप विद्यापीठाने केला. विद्यार्थ्यांनी हे आरोप नाकारले आणि आपण जास्तीत जास्त आंदोलकांकडे पाहून हसताना दिसलो, अशी भूमिका घेतली.

याच प्रकरणात दिल्ली उच्च न्यायालयाने न्यायमूर्ती जसमीत सिंह यांच्या माध्यमातून विद्यापीठाच्या कारवाईला अंतरिम स्थगिती देताना अत्यंत महत्त्वाचे निरीक्षण नोंदवले. न्यायालयाच्या मते, विद्यार्थ्यांना असहमती व्यक्त करण्याचा, निदर्शनात सहभागी होण्याचा किंवा निदर्शनाला पाठिंबा देण्याचा अधिकार हा मौल्यवान आहे. केवळ आंदोलकांकडे पाहून हसणे हे कोणत्याही प्रकारच्या गैरशिस्तीत मोडत नाही, असे न्यायालयाने स्पष्ट केले.

येथे एक मूलभूत प्रश्न उपस्थित होतो विद्यापीठात विद्यार्थ्यांनी नेमके काय करावे? फक्त वर्गात बसावे, परीक्षा द्यावी आणि प्रशासनाने सांगितलेल्या प्रत्येक गोष्टीला मान डोलवावी? की विद्यापीठाने त्यांना प्रश्न विचारण्याची, विरोध करण्याची आणि सत्ताधाऱ्यांच्या निर्णयावर असहमती नोंदवण्याचीही संधी द्यावी?

शिस्त आवश्यक आहे; सार्वजनिक मालमत्तेची तोडफोड किंवा हिंसाचाराला अभिव्यक्ती स्वातंत्र्याचे संरक्षण मिळू शकत नाही. पण शांततापूर्ण निषेध आणि प्रत्यक्ष तोडफोड यांच्यातील सीमारेषा स्पष्ट ठेवणे ही प्रशासनाची जबाबदारी आहे. मत व्यक्त करणे आणि गुन्हा करणे यांच्यातील फरक पुसला गेला, तर विद्यापीठ लोकशाहीचे केंद्र न राहता आदेशपालनाचे केंद्र बनण्याचा धोका आहे.

दिल्ली उच्च न्यायालयाने दंडाला सध्या स्थगिती दिली असून पुढील सुनावणी १२ जानेवारी २०२७ रोजी होणार आहे. हा अंतिम निकाल नसला, तरी न्यायालयाने विद्यापीठांना एक गंभीर प्रश्न विचारला आहे शिस्तीच्या नावाखाली विद्यार्थ्यांच्या असहमतीवरच गदा आणली जाणार असेल, तर संविधानातील अभिव्यक्ती स्वातंत्र्याचा अर्थ उरणार तरी काय?

लोकशाहीत प्रश्न विचारण्याची परवानगी मागावी लागते, अशी वेळ येऊ नये. आणि विशेषतः विद्यापीठात तर नाहीच. कारण आज एखाद्या विद्यार्थ्याच्या हसण्यावर दंड बसला, तर उद्या प्रश्न विचारण्यावर कोणती शिक्षा ठोठावली जाणार हा प्रश्न अधिक अस्वस्थ करणारा आहे.

डिजिटल पेमेंटचा भार पेट्रोलपंपचालकांवर का?

शुल्कमुक्तीसाठी केंद्र सरकारला साकडे!

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
पुणे । प्रतिनिधी

डिजिटल व्यवहारांना प्रोत्साहन देण्याचे धोरण राबविणाऱ्या केंद्र सरकारने त्याचा आर्थिक भार पेट्रोलपंपचालकांवर टाकू नये, अशी मागणी फेडरेशन ऑफ ऑल महाराष्ट्र पेट्रोल डीलर्स असोसिएशनने केली आहे. यूपीआय, व्यापारी सवलत दर (एमडीआर), प्रति-व्यवहार शुल्क आणि अन्य डिजिटल पेमेंट शुल्कातून पेट्रोलपंपांना पूर्णपणे वगळण्याची मागणी संघटनेने केली.

केंद्रीय अर्थमंत्री, पेट्रोलियममंत्री, रिझर्व्ह बँक, एनपीसीआय आणि तेल विपणन कंपन्यांच्या अधिकाऱ्यांना निवेदन देण्यात आले आहे.

पेट्रोल-डिझेल विक्रीत प्रतिलिटर निश्चित मार्जिन मिळत असताना अतिरिक्त डिजिटल शुल्कामुळे पेट्रोलपंपचालकांच्या उत्पन्नावर थेट परिणाम होतो. दोन हजार रुपयांपेक्षा अधिक यूपीआय व्यवहारांवर प्रस्तावित पाच रुपयांच्या शुल्कामुळे आर्थिक अडचणी वाढण्याची शक्यता संघटनेने व्यक्त केली.

सरकारच्या रोकडविरहित अर्थव्यवस्थेच्या धोरणाला पेट्रोलपंपचालकांनी सातत्याने सहकार्य केले. यूपीआय, क्यूआर कोड, पीओएस आणि ईडीसी यंत्रणांद्वारे ग्राहकांना डिजिटल सुविधा उपलब्ध करून दिल्या. मात्र, ही सुविधा देणाऱ्यांवरच शुल्काचा भार टाकणे अन्यायकारक असल्याचे संघटनेचे म्हणणे आहे.

डिजिटल व्यवहारांचा विस्तार होत असताना शुल्करचनेचा पुनर्विचार करून पेट्रोलपंपचालकांना दिलासा देण्याची जबाबदारी केंद्र सरकार आणि संबंधित यंत्रणांवर आहे.

आता सरकार या मागणीवर काय निर्णय घेते, याकडे पेट्रोल विक्रेत्यांचे लक्ष लागले आहे. .

राज्यात पावसाचे पुनरागमन; शेतकऱ्यांना दिलासा की संकटाची नवी चाहूल?

२१ ते २५ सप्टेंबरदरम्यान पावसाचा अंदाज; अनेक जिल्ह्यांना येलो अलर्ट, वादळी वाऱ्यांसह पावसाची शक्यता

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
पुणे । प्रतिनिधी

पावसाने दडी मारल्याने चिंतेत सापडलेल्या महाराष्ट्रातील शेतकऱ्यांना हवामान खात्याच्या अंदाजामुळे काहीसा दिलासा मिळण्याची शक्यता आहे. बंगालच्या उपसागरातील हवामानातील बदलांमुळे राज्यात पावसाचे पुनरागमन होणार असून, २१ ते २५ सप्टेंबरदरम्यान महाराष्ट्र आणि गोवा परिसरात हलका ते मध्यम पाऊस पडण्याचा अंदाज वर्तवण्यात आला आहे.

दक्षिण कोकण-गोवा, मध्य महाराष्ट्र आणि मराठवाड्यात तुरळक ठिकाणी मेघगर्जनेसह पाऊस आणि ताशी ३० ते ४० किलोमीटर वेगाने वादळी वारे वाहण्याची शक्यता आहे. उत्तर कोकणात काही ठिकाणी मुसळधार पावसाचा इशारा देण्यात आला आहे.

ठाणे, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग, नाशिक, पुणे, अहिल्यानगर, कोल्हापूर, सातारा, सांगली, सोलापूर, बीड, परभणी, नांदेड, लातूर, धाराशिव यांसह विदर्भातील अनेक जिल्ह्यांना येलो अलर्ट देण्यात आला आहे.

दरम्यान, २१ ते २८ सप्टेंबरदरम्यान राज्याच्या बहुतांश भागांत चांगला पाऊस होण्याची शक्यता आहे. मात्र, पावसाचे असमान वितरण आणि आधीच झालेल्या पिकांच्या नुकसानीमुळे शेतकऱ्यांच्या अडचणी कायम आहेत.

हवामान खात्याचा अंदाज प्रत्यक्षात कितपत उतरतो, याकडे शेतकऱ्यांचे लक्ष लागले आहे.

'एसआयआर ही शहा-प्रेरित मोहीम'; मतदार वगळण्यावरून काँग्रेसचा निवडणूक आयोगावर निशाणा!

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
नवी दिल्ली । वृत्तसंस्था

मतदार याद्यांच्या विशेष सखोल पुनरावृत्ती प्रक्रियेवरून काँग्रेसने केंद्र सरकार आणि निवडणूक आयोगावर जोरदार निशाणा साधला आहे. 'एसआयआर'च्या माध्यमातून मोठ्या प्रमाणावर मतदारांची नावे वगळली जात असून, ही शहा-प्रेरित मोहीम असल्याचा आरोप काँग्रेसचे सरचिटणीस जयराम रमेश यांनी केला. या प्रक्रियेमुळे संविधानिक अधिकारांवर परिणाम होत असल्याचेही त्यांनी म्हटले.

रमेश यांच्या दाव्यानुसार, एसआयआरच्या तिसऱ्या टप्प्यातील राज्ये आणि केंद्रशासित प्रदेशांमध्ये सुमारे ३६.०६ कोटी मतदारांपैकी ६.१८ कोटी मतदारांची नावे वगळण्यात आली आहेत किंवा त्यांना वगळले जाण्याचा धोका आहे. याशिवाय, ५.४३ कोटी मतदारांना अतिरिक्त कागदपत्रे सादर करण्यासाठी नोटिसा पाठवण्यात आल्या आहेत.

काँग्रेसच्या मते, मतदार यादीतून नावे वगळण्याचे प्रमाण १७ टक्क्यांहून अधिक असून, कागदपत्रांची मागणी झालेल्या मतदारांसह हा आकडा ३२ टक्क्यांपर्यंत पोहोचतो. महाराष्ट्रात वगळलेले आणि संभाव्यतः वगळले जाणारे मतदार यांचे एकत्रित प्रमाण ३३.८८ टक्के असल्याचा दावा पक्षाने केला आहे.

दरम्यान, काँग्रेसचे आरोप आणि निवडणूक आयोगाची अधिकृत भूमिका यांची स्वतंत्र पडताळणी होणे आवश्यक आहे. मतदार यादीतील दुरुस्ती प्रक्रिया पारदर्शक आणि सर्वसमावेशक असावी, अशी मागणी या वादामुळे पुन्हा ऐरणीवर आली आहे.

विकासकामांचा दिखावा थांबवा, दुष्काळ जाहीर करा!

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
बीड । वृत्तसंस्था

मराठवाड्यातील शेतकरी संकटात सापडले असताना सरकार विकासकामांच्या नावाखाली निधी खर्च करण्यात व्यस्त आहे. त्यामुळे विकासकामे थांबवून शेतकऱ्यांना जगवण्यासाठी पैसा खर्च करा आणि तातडीने दुष्काळ जाहीर करा, अशी मागणी राष्ट्रवादी काँग्रेस (शरदचंद्र पवार) पक्षाचे आमदार रोहित पवार यांनी केली.

मराठवाड्याच्या पाहणी दौऱ्यावर असलेल्या रोहित पवार यांनी धाराशिव आणि बीडनंतर लातूर जिल्ह्यातील किनगाव येथे शेतकऱ्यांशी संवाद साधला. यावेळी शेतकऱ्यांनी पंचनामे आणि मदत मिळत नसल्याबद्दल प्रशासनाविरोधात संताप व्यक्त केला.

खरीप हंगामात ७५ टक्क्यांहून अधिक नुकसान झाले असून, रब्बीची आशाही मावळली आहे. जनावरांचा चारा आणि पिण्याच्या पाण्याचा प्रश्न गंभीर बनला आहे. पुढील दहा महिने शेतकऱ्यांना जगवण्याचे आव्हान सरकारसमोर आहे. मात्र, संकटग्रस्त शेतकऱ्यांना तातडीची मदत देण्याऐवजी शासन यंत्रणा निष्क्रिय असल्याचा आरोप पवार यांनी केला. शक्तीपीठ महामार्गासारखी विकासकामे थांबवून त्यांचा निधी दुष्काळग्रस्तांकडे वळवावा, अशी मागणी त्यांनी केली.

राहुल गांधींवर टीका करण्यापूर्वी फडणवीसांनी स्वतःच्या राजकीय कामगिरीचे आत्मपरीक्षण करावे!

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
मुंबई । वृत्तसंस्था

काँग्रेस नेते राहुल गांधी यांनी राजकारण सोडून स्टँड-अप कॉमेडियन व्हावे, अशी टिप्पणी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी केली. मात्र, विरोधी पक्षनेत्यावर व्यक्तिगत टीका करणाऱ्या फडणवीसांच्या वक्तव्यामुळे राजकीय वर्तुळात प्रश्न उपस्थित होत आहेत. महाराष्ट्राच्या राजकारणात स्वतःची जबाबदारी सांभाळणाऱ्या मुख्यमंत्र्यांनी राष्ट्रीय पातळीवरील विरोधी नेत्याची खिल्ली उडविण्याऐवजी जनतेच्या मूलभूत प्रश्नांवर भूमिका मांडणे अपेक्षित नाही का, असा सवाल उपस्थित होत आहे.

इंदूरमधील 'छात्रों की गूंज' कार्यक्रमात राहुल गांधी यांनी पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांची नक्कल केल्याच्या आरोपांवर प्रतिक्रिया देताना फडणवीसांनी राहुल यांनी काँग्रेस सोडून विनोदी कलाकार व्हावे, असे म्हटले. राहुल गांधींमुळे काँग्रेस पक्ष बेरोजगार झाला असल्याचा टोलाही त्यांनी लगावला.

दरम्यान, दोन हजार रुपयांपेक्षा अधिक यूपीआय व्यवहारांवर शुल्क आकारण्याच्या मुद्द्यावरून मुंबईतील पेट्रोल पंप चालकांनी १५ ऑक्टोबरपासून व्यवहार बंद करण्याचा इशारा दिला आहे. या भूमिकेला फडणवीसांनी विरोध केला. यूपीआयमुळे व्यवहार पारदर्शक झाले असून, भ्रष्टाचार कमी करण्यासाठी डिजिटल व्यवहार महत्त्वाचे असल्याचे त्यांनी सांगितले.

मात्र, व्यापाऱ्यांवरील शुल्काचा भार, लघुउद्योजकांच्या अडचणी आणि डिजिटल व्यवहारांची वाढती गरज यावर सरकारने स्पष्ट, सर्वसमावेशक भूमिका मांडणे आवश्यक आहे. विरोधकांची खिल्ली उडविण्यापेक्षा आर्थिक धोरणांवरील प्रश्नांना ठोस उत्तरे देणे हीच सत्ताधाऱ्यांची खरी कसोटी ठरते.

बिल्किस बानोच्या दोषीला पॅरोल : न्यायालयीन आदेशापुरता विषय की व्यवस्थेच्या पारदर्शकतेचीही परीक्षा?

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
नवी दिल्ली / प्रतिनिधी

बिल्किस बानो सामूहिक बलात्कार आणि हत्या प्रकरणातील दोषी राधेश्याम भगवंदास शाह याला गुजरात उच्च न्यायालयाने सात दिवसांचा पॅरोल मंजूर केला आहे. १७ सप्टेंबर २०२६ रोजी न्यायमूर्ती संजीव जे. ठाकर यांनी हा आदेश दिला. १० हजार रुपयांचा वैयक्तिक जातमुचलका, तिसऱ्या आणि पाचव्या दिवशी पोलीस ठाण्यात हजेरी आणि पॅरोल संपताच तुरुंगात परतण्याच्या अटी घालण्यात आल्या आहेत.

पहिल्या नजरेत हा नियमित न्यायालयीन आदेश वाटू शकतो. कारण पॅरोल म्हणजे शिक्षा रद्द करणे किंवा जन्मठेप संपवणे नव्हे. मात्र, हा साधा कैद्याचा पॅरोल नाही; तो बिल्किस बानो प्रकरणातील दोषीचा पॅरोल आहे, आणि त्यामुळे या निर्णयाकडे अतिरिक्त संवेदनशीलतेने पाहणे आवश्यक ठरते.

या प्रकरणाची पार्श्वभूमी विसरता येणार नाही. २००२च्या गुजरात दंगलीदरम्यान बिल्किस बानो यांच्यावर सामूहिक बलात्कार झाला आणि त्यांच्या कुटुंबातील सदस्यांची हत्या करण्यात आली. या प्रकरणात ११ दोषींना जन्मठेपेची शिक्षा झाली. २०२२मध्ये गुजरात सरकारने या दोषींची मुदतपूर्व सुटका केली; मात्र जानेवारी २०२४मध्ये सर्वोच्च न्यायालयाने गुजरात सरकारला त्या प्रकरणात रिमिशनचा निर्णय घेण्याचा अधिकार नसल्याचे स्पष्ट करून सुटकेचे आदेश रद्द केले आणि दोषींना पुन्हा तुरुंगात जाण्याचे निर्देश दिले.

म्हणूनच आजचा पॅरोलचा आदेश पुन्हा एकदा जुन्या प्रश्नांना जागे करतो. गंभीर गुन्ह्यांतील दोषींना पॅरोल देताना निकष काय आहेत? त्या निकषांची अंमलबजावणी सर्व कैद्यांसाठी समान आहे का? कारागृह प्रशासनाचा अहवाल नेमका काय होता? आणि संबंधित राज्य यंत्रणेने न्यायालयासमोर कोणती भूमिका मांडली? या प्रश्नांची उत्तरे सार्वजनिक होणे पारदर्शकतेच्या दृष्टीने महत्त्वाचे आहे.

मात्र येथे एक महत्त्वाची रेषा स्पष्ट ठेवली पाहिजे. हा पॅरोल गुजरात सरकारने स्वतःहून दिलेला नाही; गुजरात उच्च न्यायालयाने न्यायालयीन आदेशाद्वारे मंजूर केला आहे. त्यामुळे या निर्णयाचे राजकीय श्रेय किंवा दोष थेट राज्य सरकारवर ठेवणे तथ्यात्मकदृष्ट्या योग्य ठरणार नाही. न्यायालयाने अर्ज, कारागृहातील नोंदी आणि संबंधित कारणांचा विचार करून सात दिवसांची सशर्त सुटका मंजूर केली आहे. शिवाय गुजरात उच्च न्यायालयात अशाच प्रकारच्या सात दिवसांच्या पॅरोल आदेशांचे इतर उदाहरणेही सप्टेंबर २०२६मध्ये दिसतात.

पण प्रश्न येथेच संपत नाही.

कारण २०२२च्या रिमिशन प्रकरणात सर्वोच्च न्यायालयाने अधिकारक्षेत्राच्या प्रश्नावर गुजरात सरकारचा निर्णयच रद्द केला होता. त्यामुळे बिल्किस बानो प्रकरणातील कोणतीही नवीन प्रशासकीय किंवा न्यायालयीन घडामोड ही सामान्य कारागृह प्रक्रिया म्हणूनच नव्हे, तर कायद्याचा समान वापर, संस्थात्मक पारदर्शकता आणि पीडितेच्या न्यायाच्या भावनेच्या कसोटीवरही तपासली जाणार आहे.

पॅरोलचा कायदेशीर अधिकार असू शकतो; पण प्रत्येक अधिकारासोबत सार्वजनिक उत्तरदायित्वही असते. विशेषतः ज्या प्रकरणाने देशाच्या न्यायव्यवस्थेतील विश्वास, सरकारच्या अधिकारक्षेत्राची मर्यादा आणि पीडितेच्या न्यायाचा प्रश्न राष्ट्रीय पातळीवर उपस्थित केला आहे, त्या प्रकरणात कोणताही निर्णय संशयाला वाव न ठेवणाऱ्या पारदर्शक प्रक्रियेतून झाला पाहिजे.

न्यायालयाने सात दिवसांची सशर्त मुभा दिली आहे; आता प्रश्न त्या सात दिवसांचा नाही, तर न्यायव्यवस्था आणि कारागृह प्रशासनावरील सार्वजनिक विश्वासाचा आहे. पॅरोल कायद्यानुसार असेल तर तो कायद्याच्या चौकटीतच असला पाहिजे; पण त्या चौकटीची अंमलबजावणी कोणत्याही राजकीय सत्तेच्या रंगापलीकडे, समान निकषांनी आणि पारदर्शकपणे होते का याचे उत्तर व्यवस्थेनेच द्यायचे आहे.

संपादकीय

जागतिक शांती : विश्वभरात युद्ध संघर्ष आणि हिंसा टाळा

आंतरराष्ट्रीय शांतता दिन हा दरवर्षी २१ सप्टेंबर रोजी साजरा केला जातो. हा दिवस जगभरातील शांतता, अहिंसा आणि एकात्मतेसाठी समर्पित आहे. संयुक्त राष्ट्रसंघाने १९८१ साली हा दिवस शांततेच्या महत्त्वावर जागतिक पातळीवर लक्ष केंद्रित करण्यासाठी स्थापन केला होता. युद्ध, संघर्ष आणि हिंसेच्या पार्श्वभूमीवर, या दिवशी लोक एकत्र येऊन शांततेच्या विचारांचे समर्थन करतात. शांततेचा प्रसार, संवाद आणि समन्वय वाढवण्याचे महत्त्व पटवून देण्याच्या उद्दिष्टाने विविध उपक्रम, चर्चासत्रे आणि कार्यक्रम योजले जातात. या दिवसाचे एक मुख्य उद्दिष्ट म्हणजे मानवजातीने एकमेकांशी संवाद साधून आणि मतभेद सोडवून शांततेच्या दिशेने पावले उचलणे. विश्वशांती दिवसाच्या निमित्ताने लोक एकत्र येऊन समाजातील हिंसेचे निर्मूलन कसे करता येईल, यावर चर्चा करतात आणि शांततेच्या दिशेने कार्य करण्याची प्रतिज्ञा घेतात. विश्वव्यापी संत निरंकारी मिशन ही जागतिक पातळीवर विश्वशांती, मानवता आणि सार्वत्रिक बंधुभाव **(Universal Brotherhood)** वाढवण्यासाठी कार्य करणारी एक महत्त्वाची आध्यात्मिक संस्था आहे. या मिशनचे मुख्य ध्येय ''निराकार-परमेश्वरा''ची ओळख करून देऊन मानवी मनात शांतता निर्माण करणे हे आहे, कारण मिशनचे मानणे आहे की ''भिंती विरहित जग- **World without walls""** केवळ आध्यात्मिक जागृतीतूनच शक्य आहे.

विश्वशांती (जागतिक शांतता) म्हणजे पृथ्वीवरील सर्व राष्ट्रे, समाज आणि मानवांमध्ये हिंसाचार, युद्ध आणि भीतीचा अभाव असणारी एक आदर्श स्थिती होय. ज्या ठिकाणी शांतता असते, तिथेच बंधुभाव, विकास आणि मानवी कल्याण शक्य होते. विश्वशांती संकल्पनेची सविस्तर माहिती खालील मुद्द्यांच्या आधारे समजून घेऊया: १. आंतरराष्ट्रीय शांतता दिन **(International Day of Peace)** जागतिक स्तरावर शांततेचे महत्त्व अधोरेखित करण्यासाठी संयुक्त राष्ट्र संघटनेद्वारे **(UN)** दरवर्षी २१ सप्टेंबर हा दिवस आंतरराष्ट्रीय शांतता दिन म्हणून साजरा केला जातो. २. इतिहास: या दिवसाची सुरुवात सन १९८१ मध्ये संयुक्त राष्ट्रांच्या ठरावाने झाली. सन १९८२ पासून हा दिवस अधिकृतपणे साजरा करण्यास सुरुवात झाली. ३.उद्देश: जगातील सर्व देशांमधील संघर्ष संपवणे, युद्धविराम पाळणे आणि अहिंसेचा प्रसार करणे, हा यामागचा मुख्य उद्देश आहे. ४.भारताचे योगदान आणि 'पंचशील' तत्त्वेविश्वशांतीच्या बाबतीत भारताचा इतिहास नेहमीच मार्गदर्शकाचा राहिला आहे. भारताचे पहिले पंतप्रधान पंडित जवाहरलाल नेहरू यांनी जागतिक शांततेसाठी ''पंचशील'' (५ मूलभूत तत्त्वे) मांडली होती: एकमेकांच्या प्रादेशिक अखंडतेचा आणि सार्वभौमत्वाचा आदर करणे. एकमेकांवर आक्रमण न करणे. एकमेकांच्या अंतर्गत बाबींमध्ये हस्तक्षेप न करणे. समता आणि परस्परांचा लाभ लक्षात घेणे. शांततापूर्ण सहअस्तित्व राखणे. विश्वशांतीची आवश्यकता का आहे? मानवी कल्याण: युद्ध आणि हिंसाचारामुळे मोठ्या प्रमाणावर जीवित व वित्तहानी होते. शांततेमुळेच नागरिकांना सुरक्षित जीवन जगता येते. आर्थिक आणि सामाजिक विकास: ज्या देशांमध्ये शांतता असते, तिथे शिक्षण, आरोग्य आणि पायाभूत सुविधांचा विकास वेगाने होतो.

अण्वस्त्र नियंत्रण: आजच्या काळात अनेक देशांकडे विनाशकारी अण्वस्त्रे आहेत. जागतिक शांतता टिकवून ठेवण्यासाठी अण्वस्त्रांचे नि:शस्त्रीकरण आवश्यक आहे.

विश्वशांती समोरील मुख्य आव्हाने- १ दहशतवाद: आज आशिया खंडासह संपूर्ण जगाला दहशतवादाने ग्रासले आहे. २ साम्राज्यवाद आणि सीमावाद: देशादेशांमधील सीमारेषेवरून होणारे वाद (उदा. रशिया-युक्रेन किंवा इस्रायल-गाझा संघर्ष) हे जागतिक शांततेला मोठा धोका निर्माण करतात. ३ वांशिक आणि धार्मिक द्वेष: समाजातील अंतर्गत कलह आणि असहिष्णुता यामुळेही शांतता धोक्यात येते. महाराष्ट्रातील विश्वशांतीची प्रमुख प्रतीके- १) विश्वशांती स्तूप (वर्धा): महाराष्ट्रातील वर्धा जवळील गोपुरी येथे पांढऱ्या रंगाचे भव्य 'विश्वशांती स्तूप' आहे.

फुजी गुरुजी आणि महात्मा गांधी यांच्या संकल्पनेतून हे स्तूप उभारले गेले असून ते जागतिक शांततेचे एक प्रमुख केंद्र मानले जाते. २) विश्वशांती घुमट (पुणे): पुणे येथील लोणी काळभोर येथे प्रा. डॉ. विश्वनाथ कराड यांच्या संकल्पनेतून जगातील सर्वात मोठा विश्वशांती घुमट **(World Peace Dome)** उभारण्यात आला आहे, जो विज्ञान आणि अध्यात्माच्या समन्वयातून शांततेचा संदेश देतो. विविध समाज माध्यमांवरुन सविनय साभार जी!

!!! आंतरराष्ट्रीय शांतता दिनाच्या सप्ताहभर हार्दिक हार्दिक शुभेच्छा जी !!!

राष्ट्रीय 'मीमांसा २०२६' बिझनेस केस चॅलेंजची प्रथम फेरी संपन्न

४८ संघांचा सहभाग; विद्यार्थ्यांना व्यावसायिक जगातील आव्हानांचा प्रत्यक्ष अनुभव

■ पिंपरी-चिंचवड : प्रतिनिधी

व्यवस्थापनशास्त्राच्या विद्यार्थ्यांना अभ्यासक्रमासोबतच प्रत्यक्ष व्यावसायिक जगातील आव्हाने, गुंतागुंत आणि अनिश्चिततेचा अनुभव मिळावा, यासाठी पिंपरी चिंचवड एज्युकेशन ट्रस्टच्या एस. बी. पाटील इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट (एसबीपीआयएम) आयोजित राष्ट्रीय बिझनेस केस चॅलेंज 'मीमांसा २०२६'ची प्रथम ऑनलाइन फेरी नुकतीच संपन्न झाली. या फेरीत विविध राज्यांतील ४८ संघांनी सहभाग घेतला.

'मीमांसा'च्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांना समकालीन व्यावसायिक समस्यांचा अभ्यास करून त्यावर नाविन्यपूर्ण आणि व्यवहार्य उपाय मांडण्याची संधी मिळत आहे. या उपक्रमामुळे विद्यार्थ्यांमध्ये विश्लेषणात्मक विचार, समस्या निराकरण, धोरणात्मक निर्णयक्षमता, सर्जनशीलता आणि प्रभावी व्यावसायिक संवादकौशल्य विकसित होण्यास मदत होत असल्याचे एसबीपीआयएमच्या संचालिका डॉ. कीर्ती धारवाडकर यांनी सांगितले.

त्या म्हणाल्या, व्यवस्थापन शिक्षण केवळ वर्गखोल्यांपुरते मर्यादित न राहता विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्ष कंपनी व आस्थापनांमध्ये काम करताना येणाऱ्या परिस्थितीचा अनुभव मिळणे आवश्यक आहे. 'मीमांसा २०२६'च्या माध्यमातून व्यवस्थापन, शिक्षण आणि वास्तविक व्यावसायिक आव्हाने यांच्यात अर्थपूर्ण दुवा निर्माण करण्याचा प्रयत्न आहे. विद्यार्थ्यांनी पारंपरिक उपायांच्या पलीकडे विचार करून गतिमान व्यावसायिक वातावरणातील अनिश्चिततेला सामोरे जाण्याचा आत्मविश्वास विकसित करावा, हा या उपक्रमामागील उद्देश आहे.

स्पर्धेची ऑफलाइन अंतिम फेरी ३० सप्टेंबर रोजी एसबीपीआयएमच्या कॅम्पसमध्ये होणार आहे. विजेत्या संघाला स्मृतिचिन्ह, प्रमाणपत्र आणि २० हजार रुपये, उपविजेत्या संघाला स्मृतिचिन्ह, प्रमाणपत्र आणि १५ हजार रुपये, तर तृतीय क्रमांकाच्या संघाला स्मृतिचिन्ह, प्रमाणपत्र आणि १० हजार रुपये पारितोषिक देण्यात येणार आहे. सर्व सहभागी संघांना प्रमाणपत्र देण्यात येणार आहे.

स्पर्धेत पुणे, मुंबई, बंगळूर, सुरत, ग्रेटर नोएडा, नाशिक, अकोला, अकोट आणि धुळे यांसह महाराष्ट्र, गुजरात, उत्तर प्रदेश आणि कर्नाटकातील विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला. उद्योग आणि शिक्षण क्षेत्रातील तज्ज्ञांच्या पॅनेलसमोर विद्यार्थ्यांना आपल्या कल्पना आणि व्यावहारिक उपाय सादर करण्याची संधी मिळाली.

प्रथम फेरीचे मूल्यांकन उद्योग व शिक्षण क्षेत्रातील तज्ज्ञांच्या समितीने केले. बाह्य तज्ज्ञ समितीत डॉ. कॅप्टन सी. चितळे, डॉ. सुबोध संत, डॉ. शैलेश कासंदे, मयूर देशमुख, प्रा. डॉ. मिलिंद मराठे आणि डॉ. अतुल फेगडे यांचा समावेश होता. अंतर्गत तज्ज्ञ समितीत डॉ. कीर्ती धारवाडकर, डॉ. भूषण परदेशी, डॉ. रूपाली कुदरे, डॉ. शिवाजी देसाई, डॉ. अनिशकुमार कारिया, डॉ. काजल महेश्वरी आणि डॉ. संतोष शिंदे यांनी काम पाहिले.

या समितीने कॉर्पोरेट नेतृत्व, मानव संसाधन, वित्त, विपणन, उच्च शिक्षण आणि व्यवस्थापन क्षेत्रांशी संबंधित विविध दृष्टिकोनांच्या आधारे विद्यार्थ्यांच्या सादरीकरणांचे परीक्षण केले.

पिंपरी चिंचवड एज्युकेशन ट्रस्टचे अध्यक्ष ज्ञानेश्वर लांडगे, उपाध्यक्ष पद्माताई भोसले, सचिव विठ्ठल काळभोर, खजिनदार शांताराम गराडे, विश्वस्त हर्षवर्धन पाटील, उद्योजक नरेंद्र लांडगे, अजिंक्य काळभोर आणि कार्यकारी संचालक डॉ. गिरीश देसाई यांच्या मार्गदर्शनाखाली या स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले.

संचालिका डॉ. कीर्ती धारवाडकर, प्रा. डॉ. भूषण परदेशी, डॉ. रूपाली कुदरे, डॉ. शिवाजी देसाई, डॉ. अनिशकुमार कारिया, डॉ. काजल महेश्वरी, डॉ. संतोष शिंदे, डॉ. ऐश्वर्या गोपालकृष्णन आणि प्रा. सोनाली मोहिते यांनी ऑनलाइन फेरीचे संचालन केले. आयोजनात डॉ. संजय गायकवाड, डॉ. पद्मलोचना बिसोयी, डॉ. विशाल वाघ आणि डॉ. इराम अन्सारी यांनी सहभाग घेतला.

समान काम, समान वेतनासाठी न्यायालयीन कर्मचाऱ्यांचे आंदोलन; १७ नोव्हेंबरपासून ३४ हजार कर्मचारी बेमुदत संपावर जाण्याचा इशारा

■ **दैनिक राज्य लोकतंत्र**
पुणे : प्रतिनिधी

उच्च न्यायालयाच्या शिफारशीनुसार दुय्यम व जिल्हा न्यायालयातील कर्मचाऱ्यांना सुधारित वेतनश्रेणी लागू करण्याच्या मागणीसाठी महाराष्ट्रातील न्यायालयीन कर्मचाऱ्यांनी आंदोलनाची तीव्रता वाढवली आहे. 'समान काम, समान वेतन' या मागणीसाठी पुणे जिल्ह्यातील न्यायालयीन कर्मचाऱ्यांनी बुधवारी काळ्या फिती लावून दिवसभर काम केले. जिल्हा न्यायालयासह जिल्ह्यातील सर्व तालुका न्यायालयांतील अधिकारी आणि कर्मचारी या आंदोलनात सहभागी झाले.

उच्च न्यायालयाने दुय्यम व जिल्हा न्यायालयातील कर्मचाऱ्यांना उच्च न्यायालयातील कर्मचाऱ्यांप्रमाणे सुधारित वेतनश्रेणी लागू करण्याबाबत सविस्तर शिफारशींसह वेतनवाढीचा प्रस्ताव ३१ जानेवारी २०२५ रोजी राज्य सरकारकडे मंजुरीसाठी पाठवला होता. मात्र, तब्बल १९ महिने उलटूनही राज्य शासनाने यावर कोणताही ठोस निर्णय घेतलेला नसल्याचा आरोप कर्मचारी संघटनांनी केला आहे. त्यामुळे न्यायालयीन कामकाजावर परिणाम होण्याची शक्यता व्यक्त केली जात आहे.

आंदोलनाच्या पहिल्या टप्प्यात पुण्यातील कर्मचाऱ्यांनी सकाळी ९.३० वाजता शिवाजीनगर येथील पुणे जिल्हा न्यायालयाच्या प्रवेशद्वाराबाहेर एकत्र येत काळ्या फिती लावल्या. त्यानंतर नियमित कामकाजही सुरू ठेवण्यात आले. पक्षकार, वकील आणि नागरिकांना कोणताही त्रास होऊ नये, याची दक्षता घेत आंदोलन करण्यात आल्याचे संघटनांनी सांगितले.

आंदोलनाच्या पुढील टप्प्यात १६ आणि १७ ऑक्टोबरला दोन दिवस काळ्या फिती लावून सक्रिय सहभाग, तर ५ नोव्हेंबरला राज्यभरातील दुय्यम न्यायालयांमध्ये एकदिवसीय सामूहिक रजा आंदोलन करण्यात येणार आहे. मागण्या मान्य न झाल्यास १७ नोव्हेंबर २०२६पासून राज्यातील सुमारे ३४ हजार दुय्यम न्यायालयीन कर्मचारी बेमुदत संपावर जाण्याचा इशारा देण्यात आला आहे.

पुण्यात न्यायालयीन लघुलेखक संघटना, पुणे जिल्हा न्यायालयीन कर्मचारी संघटना, पुणे जिल्हा बेलिफ संघ आणि पुणे जिल्हा न्यायालयीन चतुर्थ श्रेणी कर्मचारी संघटना आंदोलनात सहभागी आहेत. सेवेतून निवृत्त झालेल्या कर्मचाऱ्यांनीही आंदोलनाला उत्स्फूर्त पाठिंबा दिल्याचे संघटनांनी म्हटले आहे.

कासार आंबोली रिंगरोडच्या भूसंपादन प्रक्रियेला वेग

निवेदनानंतर चार दिवसांत अधिसूचना; बाधित जमीनधारकांना २१ दिवसांत हरकती नोंदविता येणार

■ कासार आंबोली, : प्रतिनिधी

कासार आंबोली येथील प्रस्तावित रिंगरोडच्या भूसंपादन प्रक्रियेला अखेर वेग आला आहे. रिंगरोडच्या भूसंपादनामुळे गेल्या दोन वर्षांपासून आर्थिक आणि मानसिक अडचणींचा सामना करणाऱ्या शेतकऱ्यांच्या प्रश्नावर प्रशासनाने पावले उचलली आहेत. शिवसेना पदाधिकाऱ्यांनी केलेल्या पाठपुराव्यानंतर ८ सप्टेंबर रोजी सार्वजनिक बांधकाम विभागाने महाराष्ट्र महामार्ग अधिनियम, १९५५ अंतर्गत अधिकृत अधिसूचना प्रसिद्ध केली.

४ सप्टेंबर रोजी शिवसेनेच्या पदाधिकाऱ्यांनी प्रांताधिकारी सुरेंद्र नवले यांची भेट घेऊन बाधित शेतकऱ्यांच्या समस्या मांडल्या होत्या. त्यानंतर अवघ्या चार दिवसांत अधिसूचना प्रसिद्ध झाल्याने भूसंपादन प्रक्रियेला आता प्रशासकीय स्वरूप प्राप्त झाले आहे.

रिंगरोडच्या प्रस्तावित मार्गामुळे अनेक जमीनधारकांची जमीन प्रक्रियेत अडकली होती. मात्र, भूसंपादनाची प्रक्रिया आणि मोबदल्याबाबत स्पष्टता नसल्याने शेतकऱ्यांसमोर अडचणी निर्माण झाल्या होत्या. मार्ग बदलला असेल तर त्याबाबत अधिकृत आदेश जाहीर करावा; अन्यथा जुन्याच मार्गाने भूसंपादन करून योग्य मोबदला द्यावा, अशी मागणी शेतकऱ्यांनी केली होती.

नवीन अधिसूचनेमुळे बाधित जमीनधारकांना आपली बाजू मांडण्याची संधी मिळाली आहे. अधिसूचना प्रसिद्ध झाल्यापासून २१ दिवसांच्या आत संबंधित जमीनधारकांना लेखी हरकती व सूचना सादर करता येणार आहेत. त्यानंतर प्राप्त हरकतींची सुनावणी, भूसंपादनाची पुढील कार्यवाही आणि जमीनधारकांना देण्यात येणाऱ्या मोबदल्याची प्रक्रिया पुढे जाणार आहे.

या प्रश्नासाठी शिवसेनेचे राम गायकवाड, अमित कुडले, जगन्नाथ शिंदे आणि नामदेव टेमघरे यांनी पाठपुरावा केला. प्रशासनाच्या अधिसूचनेमुळे गेल्या दोन वर्षांपासून प्रलंबित असलेल्या भूसंपादन प्रक्रियेला आता दिशा मिळण्याची अपेक्षा व्यक्त होत आहे.

निघोजे एमआयडीसीत कंपनी फोडली; सव्वा पाच लाखांचे पार्ट लंपास

■ पिंपरी-चिंचवड : प्रतिनिधी

घटना: म्हाळुंगे एमआयडीसी हद्दीतील निघोजे येथील 'रोटा फ्रीड्रीया प्रा.लि.' ही कंपनी बंद असल्याचा गैरफायदा घेत अज्ञात चोरट्याने आत प्रवेश केला. चोरट्याने कंपनीतून तब्बल ५ लाख २१ हजार ३५७ रुपये किमतीचे 'लॉकिंग असेंबली'चे पार्ट चोरून नेले.

तक्रारदार: राहुल शहानाप्पा मण्णे (वय २४)

कारवाई: महाळुंगे एमआयडीसी पोलीस ठाण्यात बीएनएस कलम ३०५ (अ) अन्वये अज्ञात चोराविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यात आला असून पोलीस उपनिरीक्षक घुले तपास करत आहेत.

शेअर बाजारात दरमहा एक लाखाचा परतावा देण्याचे आमिष; १० लाखांची फसवणूक, पिंपरीतील घटना

पिंपरी:

शेअर मार्केटमध्ये गुंतवणूक केल्यास दरमहा मोठा परतावा देण्याचे प्रलोभन दाखवून एका व्यावसायिकाची १० लाख रुपयांची आर्थिक फसवणूक केल्याचा प्रकार पिंपरी गावात उघडकीस आला आहे। या प्रकरणी पिंपरी पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे।

रवींद्र सुभाषराव शिलवंत (वय ४८, रा. पिंपरीगाव, पुणे) यांनी यासंदर्भात फिर्याद दिली आहे। त्यानुसार उमेश हरिरम कलानी (वय अंदाजे २८, रा. सी ब्लॉक, पिंपरी) याच्या विरोधात भारतीय न्याय संहिता कलम ३१८(४) व भा.दं.वि. ४२० अन्वये गुन्हा नोंदवण्यात आला आहे।

पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, एप्रिल २०२४ ते १९ सप्टेंबर २०२६ दरम्यान आरोपीने फिर्यादीच्या पवनेश्वर मंदिराजवळील कार्यालयात जाऊन संपर्क साधला। 'यू. के. ग्रुप ऑफ कंपनी' अंतर्गत शेअर मार्केटमध्ये १० लाख रुपये गुंतवल्यास पहिल्या दहा महिन्यांत दरमहा १ लाख रुपये परतावा देण्याचे आणि त्यानंतर मुद्दल व नफा परत करण्याचे आश्वासन दिले। मात्र, मुदत संपल्यानंतर आरोपीने परतावा अथवा मुद्दल रक्कम परत न करता फिर्यादीची फसवणूक केली। या प्रकरणाचा पुढील तपास पोलीस उपनिरीक्षक दलालवाड करत आहेत।

पिंपळगाव येथे जुन्या वादातून काठीने बेदम मारहाण; एकावर आळंदी पोलिसांत गुन्हा दाखल

आळंदी:

जिल्हा परिषद शाळेजवळ जुन्या वादातून ज्येष्ठ नागरिकाला स्टीलच्या काठीने जबर मारहाण करून जखमी केल्याप्रकरणी एका ५० वर्षीय व्यक्तीविरोधात आळंदी पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे।

गणपत गेनभाऊ शेळके (वय ७५, रा. पिंपळगाव तर्फे चाकण, ता. खेड) यांनी दिलेल्या फिर्यादीवरून नवनाथ मारुती शिंदे (वय ५०, रा. पिंपळगाव) याच्याविरुद्ध बीएनएस कलम ११८(१), ३५२ व भा.दं.वि. ३२४ अन्वये गुन्हा नोंदवण्यात आला आहे।

१८ सप्टेंबर २०२६ रोजी सायंकाळी ७:३० वाजता फिर्यादी शाळेजवळ उभे असताना आरोपीने त्यांच्याशी वाद घातला। वादाच्या भरात फिर्यादीच्या हातातील स्टीलची काठी हिसकावून घेत आरोपीने त्यांच्या उजव्या पायाच्या गुडघ्याखाली जोरदार प्रहार करून त्यांना गंभीर दुखापत केली। पुढील तपास पोलीस उपनिरीक्षक गिरीगोसावी करत आहेत।

डिजिटल अरेस्ट'ची भीती दाखवून ज्येष्ठ नागरिकाला १० लाखांचा ऑनलाइन गंडा; चिखलीतील प्रकार

चिखली:

टेलिकॉम, सीबीआय, आरबीआय आणि पोलीस अधिकारी असल्याचे भासवून ५९ वर्षीय व्यक्तीला 'डिजिटल अरेस्ट'ची भीती दाखवत तब्बल १० लाख रुपये उकळल्याचा धक्कादायक सायबर गुन्हा चिखली परिसरात घडला आहे।

मनोज कुमार उपाध्याय (वय ५९, रा. गणेश हाउसिंग सोसायटी, मोरेवस्ती, चिखली) यांनी चिखली पोलीस ठाण्यात फिर्याद दिली आहे। त्यानुसार अनोळखी सायबर भामट्यांवर भारतीय न्याय संहिता कलम ३१८(४), २०४, ३०८(२), ३५१(२), ६१(२) आणि आयटी ॲक्टनुसार गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे।

११ सप्टेंबर ते १६ सप्टेंबर २०२६ दरम्यान आरोपींनी विविध मोबाईल क्रमांकांवरून फिर्यादीला व्हॉट्सॲप व्हिडिओ कॉल केले। स्वतःला विविध तपास यंत्रणांचे अधिकारी भासवून त्यांना 'डिजिटल अरेस्ट'ची भीती दाखवण्यात आली। अटकेच्या धाकाखाली फिर्यादीकडून आयडीएफसी फर्स्ट बँकेच्या खात्यावर १० लाख रुपये ट्रान्सफर करून घेतले। या गंभीर सायबर गुन्ह्याचा तपास वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक जाधव करत आहेत।

सोन्यासारखे दिसणारे खोटे दागिने देऊन १० लाखांची रोकड लांबवली; वासुली फाटा येथील घटना

म्हाळुंगे:

सोन्यासारखे दिसणारे खोटे दागिने खरे असल्याचे भासवून एका व्यावसायिकाला तब्बल १० लाख रुपयांना गंडा घालणाऱ्या अज्ञात दोन व्यक्तींविरोधात चाकण-म्हाळुंगे पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे।

याबाबत दिलीप भाऊ सावंत (वय ३९, रा. करंजविहीरे, ता. खेड) यांनी फिर्याद दिली आहे। त्यानुसार एका अज्ञात पुरुषासह महिलेविरुद्ध गुन्हा नोंदवण्यात आला आहे।

पोलिसांच्या माहितीनुसार, १९ सप्टेंबर २०२६ रोजी दुपारी अज्ञात इसमाने फिर्यादीला फोन करून वासुली फाटा येथे बोलावून घेतले। तेथे फिर्यादीचा विश्वास संपादन करून, 'आमच्याकडे असलेले सोन्याचे दागिने १० लाख रुपयांत विकायचे आहेत,' असे सांगितले।

फिर्यादीने पतसंस्थेत घरातील सोने गहाण ठेवून काढलेले ४ लाख आणि स्वतःकडचे ६ लाख असे एकूण १० लाख रुपये त्यांना दिले। आरोपींनी फिर्यादीला सोन्यासारखे दिसणारे बनावट दागिने देऊन १० लाख रुपयांची रोकड घेऊन पळ काढला। या गुन्ह्याचा तपास पोलीस उपनिरीक्षक साळुंके करत आहेत।

घोडगंगा साखर कारखान्याच्या सभेत अभूतपूर्व गोंधळ

■ **दैनिक राज्य लोकतंत्र**
शिरूर : प्रतिनिधी

शिरूर तालुक्यातील रावसाहेबदादा पवार घोडगंगा सहकारी साखर कारखान्याच्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेत शनिवारी (दि. १९) प्रारंभापासूनच गोंधळाचे वातावरण राहिले. प्रश्नांना उत्तरे देताना अध्यक्ष ऋषिराज पवार यांनी विरोधकांना उद्देशून केलेल्या वक्तव्यावरून विरोधक संतप्त झाले. त्यांनी व्यासपीठाकडे धाव घेत जाहीर माफीची मागणी केली. त्यामुळे सभेत जोरदार गोंधळ झाल्यानंतर सभा अर्ध्यावरच संपल्याचे अध्यक्षांनी जाहीर केले. दरम्यान, विरोधकांनी कार्यालयाबाहेर प्रतिसभा घेत अध्यक्ष व संचालक मंडळाचा निषेध केला.

न्हावरे येथील कन्यादान मंगल कार्यालयात दुपारी दोन वाजता सभा सुरू झाली. कारखान्याचे उपाध्यक्ष भुजबळ यांनी प्रास्ताविक करत राज्यातील तसेच कारखान्याशी संबंधित दिवंगत व्यक्तींना श्रद्धांजली वाहण्याचा प्रस्ताव मांडला. त्याचवेळी कारखाना कामगार संघटनेचे माजी नेते तात्या शेलार यांनी आरडाओरड करत व्यासपीठाकडे धाव घेतली. त्यांच्यासोबत माजी संचालक सुधीर फराटे यांनी सुरक्षा कठड्यावरून व्यासपीठावर जाऊन उपाध्यक्षांच्या हातातील माईक घेतला. कारखान्याचे संस्थापक सचिव कराळे यांचा फोटो अहवालात का घेण्यात आला नाही, असा सवाल त्यांनी उपस्थित केला.

यानंतर कार्यकारी संचालक व्ही. एन. पाटील यांनी सभेतील विषयांचे वाचन सुरू केले. मात्र, प्रत्येक विषयावर स्वतंत्र चर्चा करावी, असा आग्रह सुधीर फराटे, काकासाहेब खळदकर व तात्या शेलार यांनी धरला. अध्यक्ष ऋषिराज पवार यांनी सभासदांनी प्रश्न मांडावेत आणि सर्व प्रश्नांची उत्तरे शेवटी एकत्र देऊ, असे सांगितले. मात्र, आताच प्रत्येक विषयावर चर्चा करण्याची मागणी विरोधकांनी कायम ठेवली.

कार्यकारी संचालक पाटील यांनी पुढील विषयाचे वाचन सुरू केल्यानंतर फराटे यांनी त्यांना थांबण्यास सांगितले. पाटील पुढील विषयाचे वाचन करत राहिल्याने फराटे पुन्हा सुरक्षा कठड्यावरून व्यासपीठावर गेले. यावेळी त्यांच्यात आणि संचालकांमध्ये बाचाबाची झाली.

दैनिक राज्य लोकतंत्र हे पत्र मुद्रक, प्रकाशक मालक सीमा भिमराव मस्के यांनी जगमित्र प्रिंटर्स अ‍ॅण्ड सेल्स कॉर्पोरेशन सुमतीनगर, जालना रोड, बीड येथे छापून कार्यालय दैनिक राज्य लोकतंत्र, राजीव गांधी चौक, कॅनाल रोड, बीड, ता.जि. बीड, ४३११२२ (महाराष्ट्र) येथे प्रकाशित केले. **संपादक** - सीमा मस्के (मोकाशे) । **कार्यकारी संपादक** - सुभाष विलासराव चौरे या अंकात प्रकाशित झालेल्या मजकुरातील मतांशी संपादक सहमत असतीलच असे नाही. न्यायालयीन वाद बीड न्यायकक्षेत. EMAIL- RAJYALOKTANTRA@GMAIL.COM NO.L SB/BEED RNP-206/2024-26

सारांश वृत्त

सुरेश राऊत यांची पीडीसीसी बँकेच्या निवडणुकीसाठी प्रतिनिधी म्हणून निवड

आमदार शंकर मांडेकर यांच्या हस्ते सत्कार; सहकार क्षेत्रातील अनुभवाचा ठरणार उपयोग

■ **दैनिक राज्य लोकतंत्र**
मुळशी : प्रतिनिधी

लवळे येथील श्री संत सावता महाराज विविध कार्यकारी सेवा सहकारी सोसायटीचे विद्यमान चेअरमन सुरेश शंकर राऊत यांची पुणे जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेच्या (झृउउ) पंचवार्षिक निवडणुकीसाठी सोसायटीच्या वतीने प्रतिनिधी म्हणून निवड करण्यात आली. या निवडीबद्दल आमदार शंकर मांडेकर यांच्या हस्ते राऊत यांचा सत्कार करण्यात आला.

सुरेश राऊत यांनी श्री संत सावता महाराज विविध कार्यकारी सेवा सहकारी सोसायटीचे सलग १२ वर्षे चेअरमन म्हणून काम पाहिले आहे. यापूर्वी तीन वेळा त्यांनी प्रतिनिधी म्हणून जबाबदारी पार पाडली असून, मुळशी तालुका देखरेख संघाच्या अध्यक्षपदाचीही धुरा त्यांनी सांभाळली आहे.

या निवडीबद्दल आयोजित सत्कार समारंभास सोसायटीच्या व्हाईस चेअरमन वैशालीताई श्रीधर सातव, सचिव नंदू मरणे, उद्योजक नाथा राऊत, सरपंच संजय सातव आणि सरपंच रणजीत राऊत उपस्थित होते.

सुरेश राऊत यांना सहकार क्षेत्रातील कौटुंबिक वारसाही लाभला आहे. ते कै. चंद्रकांत शंकर राऊत यांचे बंधू आहेत. कै. चंद्रकांत राऊत यांनी मुळशी तालुक्यात आत्माराम नाना कलाते यांच्या कारकिर्दीत पुणे जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेचे संचालक म्हणून काम केले होते. आता सुरेश राऊत यांच्या निवडीमुळे हा सहकार क्षेत्रातील वारसा पुढे सुरू राहणार आहे.

आंबेगावच्या पूर्व भागात वानरांची लोकवस्तीकडे धाव

दीड महिन्यापासून पावसाची दडी; वनभागातील पाणवठे आटले

■ **दैनिक राज्य लोकतंत्र**
लोणी धामणी । प्रतिनिधी

आंबेगाव तालुक्याच्या पूर्व भागात गेल्या दीड महिन्यापासून पावसाने दडी मारल्याने वनक्षेत्रातील पाणवठे आणि नैसर्गिक जलस्रोत आटू लागले आहेत. परिणामी, पाणी आणि चाऱ्याच्या शोधात वानरांचे कळप थेट लोकवस्तीकडे येऊ लागले आहेत. लोणी, धामणी, शिरदाळे घाट, पहाडधरा घाट, लोणीचा डोंगर भाग, मेंगडेवाडीचा मालधरा यासह परिसरातील विविध गावांमध्ये वानरांचा वावर वाढला आहे.

आंबेगाव तालुक्याच्या पूर्व भागात मोठ्या प्रमाणावर वनक्षेत्र असून या भागात वानरांची संख्या लक्षणीय आहे. साधारणपणे उन्हाळ्यात पाणवठे आटल्यावर वानरे पाण्याच्या आणि अन्नाच्या शोधात मानवी वस्तीकडे येतात. मात्र, यंदा पावसाळ्यातच वानरांचे कळप गावांकडे येऊ लागल्याने ग्रामस्थांमध्ये कुतूहलाबरोबरच चिंतेचे वातावरण निर्माण झाले आहे.

घरांच्या छपरांवर, शेतांच्या बांधावर वानरांचा वावर

गावांमध्ये वानरे घरांच्या छपरांवर, झाडांवर तसेच शेतांच्या कडेला वावरताना दिसत आहेत.

फळे, भाजीपाला आणि अन्नधान्याच्या शोधात वानरे घरांच्या परिसरात येत असल्याने नागरिकांना घरातील अन्नपदार्थ सुरक्षित ठेवावे लागत आहेत. काही ठिकाणी घरांच्या छपरांवरून उड्या मारणाऱ्या वानरांना पाहण्यासाठी लहान मुले आणि नागरिकांची गर्दी होत आहे.

पाण्याच्या शोधात लोकवस्तीकडे मोर्चा

वनक्षेत्रातील पाणवठे आणि छोटे नैसर्गिक जलस्रोत कोरडे पडू लागल्याने वन्यप्राण्यांना पाणी व चाऱ्यासाठी मानवी वस्तीकडे यावे लागत असल्याचे स्थानिक ग्रामस्थांचे म्हणणे आहे. पावसाने आणखी काही दिवस ओढ दिल्यास वन्यप्राण्यांचा लोकवस्तीतील वावर वाढण्याची शक्यता व्यक्त केली जात आहे.

वन्यप्राण्यांना पाण्यासाठी मानवी वस्तीकडे येण्याची वेळ येऊ नये, यासाठी वनविभागाने जंगलातील पाणवठ्यांची तातडीने पाहणी करून आवश्यक ठिकाणी पाण्याची व्यवस्था करावी, अशी मागणी वन्यप्राणीप्रेमी आणि ग्रामस्थांकडून होत आहे. तसेच वानरांचा वावर वाढलेल्या गावांमध्ये नागरिकांना आवश्यक सूचना देऊन वन्यजीव-मानव संघर्ष टाळण्यासाठी उपाययोजना कराव्यात, अशी अपेक्षाही व्यक्त केली जात आहे.

आंबेगावच्या पूर्व भागात बुरट्या चोरांचा सुळसुळाट; कांदा चोरीच्या प्रयत्नाने शेतकरी धास्तावले

■ **दैनिक राज्य लोकतंत्र**
लोणी-धामणी । प्रतिनिधी

आंबेगाव तालुक्याच्या पूर्व भागातील लोणी-धामणी परिसरात चोरीच्या घटनांमध्ये वाढ होत असल्याने शेतकरी आणि ग्रामस्थांमध्ये चिंतेचे वातावरण निर्माण झाले आहे. यापूर्वी डिझेल, वीजतारा तसेच इतर साहित्य चोरीच्या घटना घडत असताना आता कांद्याला चांगला बाजारभाव मिळू लागल्याने चोरट्यांचे लक्ष कांदा साठवणुकीकडे वळल्याची चर्चा परिसरात सुरू आहे.

शेतकऱ्यांनी मोठ्या कष्टाने पिकवलेला कांदा शेतात, कांदा चाळीत तसेच विविध ठिकाणी साठवून ठेवला जातो. मात्र, बाजारभाव वाढत असल्याने साठवलेल्या कांद्याच्या सुरक्षिततेचा प्रश्न निर्माण झाला आहे. रात्रीच्या वेळी

शेत परिसरात संशयास्पद हालचाली आढळून येत असल्याने शेतकऱ्यांनी अधिक सतर्क राहण्याची गरज व्यक्त केली आहे.

दरम्यान, दोन दिवसांपूर्वी रात्री साडेआठच्या सुमारास धामणी येथील लोणी-मंचर रस्त्यालगत जाधळ-बढेकर मळ्यात कांदा चाळीतून कांदा चोरी करण्याच्या उद्देशाने तीन जण टेम्पोमधून आल्याची घटना घडली. संशयास्पद हालचाल लक्षात येताच नागरिकांनी त्यांना हटकले. त्यानंतर तिघांनी तेथून पळ काढण्याचा प्रयत्न केला. मात्र, नागरिकांनी एकाला पकडून पोलिसांच्या ताब्यात दिले, तर दोघे जण पळून जाण्यात यशस्वी झाले. संबंधित टेम्पो घटनास्थळीच सोडून देण्यात आला.

या कारवाईत प्रतिक जाधव, समीर बढेकर, धनंजय बढेकर, सुरेश बढेकर, अशोक बढेकर यांच्यासह परिसरातील नागरिकांनी सहभाग घेतला. पकडलेल्या संशयिताला पोलिसांच्या ताब्यात देण्यात आले असून, त्याच्याविरुद्ध पुढील कायदेशीर कारवाई सुरू आहे.

पारगाव कारखाना पोलीस ठाण्याचे सहायक पोलीस निरीक्षक सचिन कांडगे यांच्या मार्गदर्शनाखाली पोलीस जमादार दत्तात्रय जठर पुढील तपास करीत आहेत.

परिसरात कांदा चोरीची घटना घडल्यास नागरिकांनी तातडीने पोलिसांशी संपर्क साधावा, तसेच रात्रीच्या वेळी शेत, कांदा चाळी आणि साठवणूक केंद्रांवर लक्ष ठेवावे, असे आवाहन पोलिसांकडून करण्यात आले आहे. वाढत्या चोरीच्या घटनांना आळा घालण्यासाठी लोणी-धामणी परिसरात रात्रीची गस्त वाढवावी, अशी मागणी ग्रामस्थांकडून करण्यात येत आहे.

त्र्यंबकेश्वर संमेलनाच्या पदाधिकाऱ्यांची सभा नाशिक येथे उत्साहातसंमेलनाच्या लोगोचे प्रकाशन

■ **दैनिक राज्य लोकतंत्र**
श्रीक्षेत्र त्र्यंबकेश्वर : वृत्तसंस्था

शिवचरण उज्जैनकर फाउंडेशन मुक्ताईनगर (जिल्हा जळगाव) यांच्या वतीने आयोजित चौथे अखिल भारतीय शिवा मराठी साहित्य संमेलन येत्या ३ व ४ ऑक्टोबर २०२६ रोजी दोन दिवसीय स्वरूपात पार पडणार आहे. हे संमेलन श्रीक्षेत्र त्र्यंबकेश्वर (जिल्हा नाशिक) येथील 'संतश्रेष्ठ श्री निवृत्तीनाथ महाराज साहित्य नगरी' व 'आदिशक्ती संत मुक्ताई व्यासपीठ' येथे आयोजित करण्यात आले आहे. या संमेलनाच्या पार्श्वभूमीवर नाशिक येथील पदाधिकाऱ्यांची एक महत्त्वपूर्ण सभा नुकतीच शासकीय विश्रामगृह 'शिवनेरी', गडकरी चौक, नाशिक येथे उत्साहात पार पडली.या सभेचे अध्यक्षपद फाउंडेशनचे संस्थापक अध्यक्ष तथा संमेलनाचे मुख्य आयोजक डॉ. शिवचरण उज्जैनकर यांनी भूषवले. त्यांच्याच अध्यक्षतेखाली संमेलनाच्या पुढील नियोजनावर विस्तृत चर्चा करण्यात आली.लोगो आणि पत्रिकेचे प्रकाशनया विशेष प्रसंगी उपस्थित मान्यवरांच्या हस्ते संमेलनाच्या अधिकृत लोगोचे (प्रतीकचिन्ह) प्रकाशन करण्यात आले. मुख्य आयोजक डॉ. शिवचरण उज्जैनकर यांनी उपस्थित सर्व मान्यवरांना आदिशक्ती संत मुक्ताईचा फोटो आणि संमेलनाची निमंत्रण पत्रिका देऊन सन्मानित केले. यावेळी त्यांनी पत्रिकेचे वाचन करून दोन दिवसीय संमेलनात होणाऱ्या विविध सत्रांबद्दल सविस्तर माहिती दिली.मान्यवरांची उपस्थितीया बैठकीला विविध क्षेत्रांतील प्रमुख पदाधिकारी उपस्थित होते, ज्यामध्ये प्रामुख्याने:जे. एस. डब्ल्यू. जे. एफ. ई. इलेक्ट्रिकल स्टील, नाशिकचे युनियन अध्यक्ष: श्री विलासभाऊ पाटील (संमेलनाचे निमंत्रक)फाउंडेशनचे राष्ट्रीय कार्याध्यक्ष: प्राचार्य डॉ. कृष्णा शहाणेउत्तर महाराष्ट्र विभागीय अध्यक्ष: डॉ. रमाकांत जाधवउत्तर महाराष्ट्र विभागीय संपर्कप्रमुख: डॉ. प्रतापराव देशमुखनाशिक जिल्हा उपाध्यक्ष (फाउंडेशन): सारिका ताई जोशीनाशिक जिल्हा प्रसिद्धी प्रमुख: डॉ. श्यामकुमार दुसानेलक्ष्य न्यूज चॅनलचे: श्री रणजीत साळीयाशिवाय प्रसिद्ध रील कलाकार आणि इतर अनेक क्षेत्रांतील मान्यवर या प्रसंगी उपस्थित होते. या सभेमुळे संमेलनाच्या तयारीला मोठी गती मिळाली आहे.या बातमीत आणखी काही सुधारणा हव्या आहेत का? किंवा तुम्हाला या संमेलनाशी संबंधित इतर विशिष्ट माहिती (उदा. पुढील बैठका किंवा कार्यक्रम पत्रिका) हवी असल्यास नक्की सांगा.

केतन अग्रवाल हत्येचा थरारक कट उघडकीस; लोहगडावर 'मृत्यूचा स्पॉट' निश्चित केल्याचा पोलिसांचा दावा!

■ **दैनिक राज्य लोकतंत्र**
पुणे । प्रतिनिधी

केतन अग्रवाल हत्या प्रकरणात पोलिसांनी दाखल केलेल्या तब्बल ५ हजार ५३ पानी दोषारोपपत्रातून हत्येच्या नियोजनाचे धक्कादायक तपशील समोर आले आहेत. आरोपींनी लोहगडासह लोणावळा परिसरातील उंच ठिकाणे आणि दऱ्यांची पाहणी करून हत्येसाठी योग्य जागा निश्चित केल्याचा पोलिसांचा दावा आहे.

पुणे ग्रामीण पोलिसांनी सिया प्रवीण गोयल, चेतन बाबूलाल चौधरी आणि रितेश

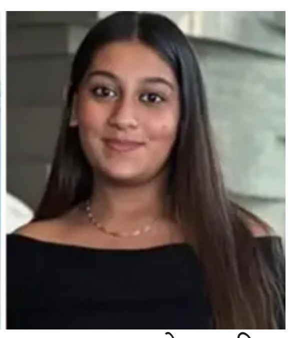

संजय हंगे यांच्याविरोधात वडगाव मावळ न्यायालयात दोषारोपपत्र दाखल केले आहे. पोलिसांच्या माहितीनुसार, 'माही' नावाचे बनावट सोशल मीडिया खाते तयार करून सियाची मैत्रीण असल्याचे भासवण्यात आले. वाढदिवस साजरा करण्याच्या बहाण्याने केतनला लोहगडावर बोलावून हत्येचा कट रचल्याचा आरोप आहे.

तपासादरम्यान आरोपींनी नव्या सांगवीतील तरुणीच्या लोहगडावरील मृत्यूची तसेच सोनम रघुवंशी हत्याकांडाची माहिती इंटरनेटवर शोधल्याचे पोलिसांनी नमूद केले आहे.

हत्येपूर्वी घटनास्थळाची पाहणी, डिजिटल संभाषणे आणि पोलिसांपासून बचावाच्या कथित योजनांमुळे तपासाची व्याप्ती गंभीर बनली आहे. पोलिसांनी शंभरहून अधिक साक्षीदारांचे जबाब, मोबाईलमधील माहिती, व्हॉट्सॲप संभाषणे आणि तांत्रिक अहवाल पुरावे म्हणून जोडले आहेत.

मात्र, दोषारोपपत्रातील आरोप न्यायालयीन सुनावणीत सिद्ध होणे बाकी आहे.

अंतरवलीतील कीर्तन की राजकीय प्रचाराचे व्यासपीठ?

■ **दैनिक राज्य लोकतंत्र**
बीड-पुणे । प्रतिनिधी

अंतरवली सराटी येथील मनोज जरांगे पाटील यांच्या आंदोलनादरम्यान झालेल्या कीर्तनांवरून समाजमाध्यमांवर वाद रंगला आहे. अध्यात्म, भक्ती आणि समाजप्रबोधनाची परंपरा जपणाऱ्या कीर्तनाला राजकीय आंदोलनाची दिशा देणे कितपत योग्य, असा प्रश्न वारकरी अभ्यासक आणि काही नेटकऱ्यांनी उपस्थित केला आहे.

कीर्तनाच्या माध्यमातून संतविचार, सदाचार आणि सामाजिक एकोपा यांचा संदेश दिला जातो. मात्र, अंतरवलीतील काही कीर्तनांमध्ये

मराठा आरक्षणाचा मुद्दा आणि मनोज जरांगे यांच्या भूमिकेचे समर्थन यांना प्राधान्य मिळाल्याचा आरोप केला जात आहे. संबंधित कीर्तनांचे व्हिडिओ समाजमाध्यमांवर प्रसारित झाल्यानंतर कीर्तनकारांवर टीकेची झोड उठली आहे.

संतांच्या अभंगांचा आणि अध्यात्मिक व्यासपीठाचा वापर विशिष्ट राजकीय मागण्यांच्या समर्थनासाठी करणे योग्य आहे का, हा वादाचा केंद्रबिंदू ठरला आहे. वारकरी संप्रदाय जात-पात आणि पंथाच्या पलीकडे जाणारी समतेची परंपरा मानली जाते. त्यामुळे कीर्तनकारांनी आपली भूमिका मांडताना या परंपरेच्या व्यापक मूल्यांचा विचार करावा, अशी अपेक्षा व्यक्त होत आहे.

दरम्यान, अंतरवलीला पंढरपूर आणि जरांगे यांना पांडुरंगाची उपमा दिल्याच्या कथित वक्तव्यांवरूनही प्रश्न उपस्थित झाले आहेत. मात्र, संबंधित वक्तव्यांचा संदर्भ आणि सत्यता स्वतंत्रपणे तपासणे आवश्यक आहे.

कोथरूड ते पाषाण प्रवास आता अवघ्या १०-१५ मिनिटांत!

बोगद्याच्या आराखड्यात मोठा बदल करत पुणे महापालिकेचा मास्टरप्लान सज्ज

■ **दैनिक राज्य लोकतंत्र**

पुणे / प्रतिनिधी :

पुणेकरांची वाहतूक कोंडीतून सुटका करण्यासाठी पुणे महानगरपालिकेने (झचउ) एक अत्यंत महत्त्वाकांक्षी पाऊल उचलले आहे. कोथरूड ते पाषाण-पंचवटी दरम्यानचा प्रवास अधिक सुलभ आणि वेगवान करण्यासाठी प्रस्तावित सुतारदरा-पाषाण बोगद्याच्या (**Underground Tunnel**) आराखड्यात पालिकेने मोठा बदल केला आहे.

या नव्या मास्टरप्लॅनमुळे सध्या लागणारा ४० मिनिटांचा वेळ थेट १० ते १५ मिनिटांवर येणार आहे.= बातम्यांचे मुख्य तपशील आणि हायलाइट्स:नवा मार्ग आणि मोठा बदल: पाषाणच्या बाजूला पूर्वी नियोजित असलेल्या

'पंचवटी-एनसीएल' मार्गाऐवजी पर्यावरणाची हानी टाळण्यासाठी आणि वृक्षतोड रोखण्यासाठी महापालिकेने थेट सुतारदरा (कोथरूड) ते पाषाण असा ३ किलोमीटर लांबीचा भुयारी मार्ग प्रस्तावित केला आहे.

वेळेची मोठी बचत: सध्या पीक अवर्समध्ये कोथरूड ते पाषाण जाण्यासाठी चांदणी चौक किंवा सेनापती बापट रस्त्यावरील वाहतूक कोंडीमुळे ४० ते ६० मिनिटे लागतात. हा बोगदा तयार झाल्यावर हे अंतर अवघ्या १० ते १५ मिनिटांत पार करता येईल.पुण्यातील पहिला 'शहरी रस्ता बोगदा': ३ किमी लांबीचा आणि सुमारे २४ मीटर रुंदीचा हा प्रकल्प पुणे शहरातील पहिला वहिला अर्बन रोड टनेल ठरणार आहे.

सध्याची स्थिती: या प्रकल्पाचा तपशीलवार अहवाल (**DPR**) आणि व्यवहार्यता तपासण्यासाठी महापालिकेने प्रकल्प व्यवस्थापन सल्लागार (**PMC Consultant**) नियुक्त करण्याची प्रक्रिया सुरू केली आहे.या प्रकल्पामुळे कोथरूड, पाषाण, बाणेर आणि बालेवाडी परिसरातील अंतर्गत वाहतुकीचा ताण मोठ्या प्रमाणात कमी होणार आहे.

'लोकसंवाद-२०२६'मधून महापालिकेच्या आरोग्य योजनांची जनजागृती

'शहरी गरीब आरोग्य योजने'चा पात्र नागरिकांनी लाभ घ्यावा : आरोग्य निरीक्षक अतिक सय्यद

■ **दैनिक राज्य लोकतंत्र**
पुणे : प्रतिनिधी

गणेशोत्सवाच्या माध्यमातून नागरिकांपर्यंत शासकीय योजना आणि विविध उपक्रमांची माहिती पोहोचविण्यासाठी राबविण्यात येत असलेल्या 'लोकसंवाद-२०२६' उपक्रमातून पुणे महानगरपालिकेच्या आरोग्य योजनांची जनजागृती करण्यात आली.

माती गणपती मंडळ येथे आयोजित कार्यक्रमात विश्रामबागवाडा क्षेत्रीय कार्यालयाचे आरोग्य निरीक्षक अतिक सय्यद यांनी महापालिकेच्या आरोग्य विभागामार्फत नागरिकांसाठी राबविण्यात येणाऱ्या विविध आरोग्य योजना आणि सुविधांची माहिती दिली. यामध्ये 'शहरी गरीब आरोग्य योजना' महत्त्वाची असून, पात्र लाभार्थ्यांना विविध उपचारांसाठी योजनेतील आरोग्य कार्डाचा उपयोग करता येतो, अशी माहिती त्यांनी दिली.

आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल आणि गरजू नागरिकांना आरोग्य सेवा उपलब्ध व्हाव्यात, यासाठी महापालिकेच्या आरोग्य विभागामार्फत विविध योजनांची अंमलबजावणी करण्यात येत आहे. पात्र नागरिकांनी योजनेची माहिती घेऊन आवश्यक कागदपत्रांसह त्याचा लाभ घ्यावा, असे आवाहन सय्यद यांनी केले.

गणेशोत्सवाच्या निमित्ताने नागरिकांशी थेट संवाद साधून शासनाच्या विविध योजना आणि उपक्रमांची माहिती देण्याच्या उद्देशाने 'लोकसंवाद-२०२६' उपक्रम राबविण्यात येत आहे. या उपक्रमातून आरोग्यविषयक योजनांची माहितीही नागरिकांपर्यंत पोहोचविण्यात येत आहे.

कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक जिल्हा माहिती अधिकारी युवराज पाटील यांनी केले. यावेळी सारथी संस्थेचे उपव्यवस्थापकीय संचालक तथा उपजिल्हाधिकारी अनिल पवार, जिल्हा क्रीडा अधिकारी जगन्नाथ लकडे आणि सारथीचे अभय पालवणकर उपस्थित होते.

सारांश वृत्त

पुण्यात सहा दिवसांत झाले इतक्या हजार गणेशमूर्तींचे विसर्जन

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे / प्रतिनिधी :

गणेशोत्सव काळात पुणे महापालिकेने राबविलेल्या पर्यावरणपूरक विसर्जन उपक्रमाला पुणेकरांचा मोठा प्रतिसाद मिळत आहे. गेल्या सहा दिवसांत लोखंडी टाक्या, सिमेंटचे हौद यांमध्ये ५३ हजार ८५२ गणेशमूर्तींचे विसर्जन करण्यात आले आहे. या काळात सुमारे ६८ हजार ६३३ किलो निर्माल्य गोळा केले आहे. उत्सवाच्या सहाव्या दिवशी गौरीबरोबरच १२ हजार ५१५ गणेशमूर्तींचे विसर्जन महापालिकेने उभारलेल्या विविध भागांतील विसर्जन घाटांवर झाले.

गणेशोत्सव पर्यावरणपूरक व्हावा, यासाठी महापालिकेच्या वतीने उपक्रम सुरू करण्यात आले आहेत. नागरिकांनी 'श्रीं'ची मूर्ती नदीच्या पाण्यात विसर्जित न करता घाटांवर उभारण्यात आलेल्या लोखंडी टाक्या, तसेच हौदांमध्ये करावी, यासाठी जनजागृती केली जात आहे. मूर्ती नदीच्या पाण्यात विसर्जित केल्यास जलप्रदूषण वाढण्याची शक्यता असल्याने महापालिकेने गेल्या काही वर्षांपासून जनजागृती सुरू केली आहे.

विसर्जनासाठी येणाऱ्या नागरिकांच्या सोयीसाठी आवश्यक सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आल्याने नागरिकांचा चांगला प्रतिसाद मिळत आहे. असे घनकचरा व्यवस्थापन विभागाचे उपायुक्त संतोष वारुळे यांनी सांगितले. यासाठीची यंत्रणा महापालिकेच्या घनकचरा व्यवस्थापन विभागाकडून गेल्या काही आठवड्यापासून कार्यान्वित करण्यात आली आहे.

महापालिकेने तयार केलेल्या लोखंडी टाक्यांमध्ये विसर्जित झालेल्या मूर्ती ३४ हजार ११९ असून, हौदांमध्ये ८ हजार ४०२ विसर्जित झाल्या.

१०० ग्रॅमची वेदना पुन्हा; वजन कमी करण्याच्या प्रयत्नात भारताच्या वरुण सन्यालची स्पर्धेआधीच माघार

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नागोया, जपान : वृत्तसंस्था

दोन वर्षांपूर्वी पॅरिस ऑलिम्पिकमध्ये अवघ्या १०० ग्रॅम वजनामुळे विनेश फोगाटच्या पदकाच्या आशांना धक्का बसला होता. आता त्याच वेदनेची पुनरावृत्ती भारताच्या मिश्र मार्शल कला क्षेत्रात झाली आहे. जपानमधील नागोया येथे रविवारी भारताचा मिश्र मार्शल कला खेळाडू वरुण सन्याल पुरुषांच्या पारंपरिक ७७ किलो वजनी गटातील उपांत्यपूर्व फेरीच्या लढतीपूर्वीच वैद्यकीयदृष्ट्या अपात्र ठरला.

सन्यालने सामन्यापूर्वी वजन मर्यादेत येण्यासाठी वजन कमी करण्याची प्रक्रिया सुरू केली होती. या प्रक्रियेत खेळाडू मोठ्या प्रमाणात घाम गाळून शरीरातील पाण्याचे प्रमाण कमी करतात. त्यासाठी वाफेच्या कक्षात जाण्याची पद्धतही अनेक खेळाडू वापरतात. मात्र वाफेच्या कक्षातील या प्रक्रियेदरम्यान सन्यालला चक्कर येऊ लागली. त्याची प्रकृती लक्षात घेऊन वैद्यकीय पथकाने त्याला पुढील स्पर्धेसाठी अयोग्य ठरवले आणि त्याची मोहीम सामना सुरू होण्यापूर्वीच संपुष्टात आली.

ही घटना केवळ एका खेळाडूच्या दुर्दैवाची कथा नाही; वजन कमी करण्याच्या अत्यंत कठीण पद्धतींबाबतही प्रश्न उपस्थित करणारी आहे. मिश्र मार्शल कला आणि कुस्ती यांसारख्या वजनगटांवर आधारित खेळांमध्ये ठरावीक वजनमर्यादा गाठणे

अत्यावश्यक असते. त्यामुळे सामन्यापूर्वी अल्प कालावधीत वजन कमी करण्यासाठी खेळाडूंवर मोठा शारीरिक ताण येतो.

२०२४ च्या पॅरिस ऑलिम्पिकमध्ये विनेश फोगाटला अंतिम सामन्यापूर्वी १०० ग्रॅम जास्त वजन आढळल्याने अपात्र ठरवण्यात आले होते. तिने वजन कमी करण्यासाठी केस कापण्यासह विविध प्रयत्न केले होते. त्या घटनेनंतर भारतात वजन तपासणी, खेळाडूंचे आरोग्य आणि वजन कमी करण्याच्या पद्धती यावर मोठी चर्चा झाली होती.

सन्यालच्या प्रकरणाने पुन्हा एकदा स्पष्ट केले आहे की पदकासाठीची लढाई अनेकदा मैदानात उतरण्यापूर्वीच सुरू होते. मात्र वजनमर्यादा गाठताना खेळाडूंच्या आरोग्याची सुरक्षितता आणि स्पर्धेचे नियम यांच्यात संतुलन कसे राखले जाते, हा प्रश्न आता पुन्हा चर्चेत आला आहे.

जेष्ठ पत्रकार पायल मेहता यांचे आकस्मिक निधन; वयाच्या ४६व्या वर्षी घेतला अखेरचा श्वास

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

मुंबई : प्रतिनिधी

सीएनएन-न्यूज१८च्या ज्येष्ठ पत्रकार पायल मेहता यांचे रविवारी, २० सप्टेंबर रोजी पहाटे मुंबईत आकस्मिक निधन झाले. त्या ४६ वर्षांच्या होत्या. मुंबईत भेटीसाठी आलेल्या मेहता यांना पहाटे अचानक अस्वस्थ वाटू लागले. त्यांना तातडीने रुग्णालयात नेण्यात आले; मात्र उपचार सुरू होण्यापूर्वीच त्यांची प्रकृती गंभीर झाली आणि त्यांचे निधन झाले, अशी माहिती समोर आली आहे. त्यांच्या निधनाचे अधिकृत कारण अद्याप जाहीर करण्यात आलेले नाही.

पायल मेहता यांची पत्रकारितेतील ओळख विशेषतः संसद, केंद्र सरकार आणि भारतीय जनता पक्षाशी संबंधित राजकीय घडामोडींच्या वार्तांकनामुळे निर्माण झाली होती. संसद अधिवेशनाच्या काळात त्या सातत्याने प्रत्यक्ष उपस्थित राहून काम करत असत. संरक्षणमंत्री राजनाथ सिंह यांनी त्यांच्या संसद वार्तांकनातील मेहनत आणि व्यावसायिकतेचे स्मरण केले.

मेहता यांनी वृत्तवाहिन्यांसह वृत्तसंस्थांमध्येही काम केले होते. त्या २०२३ मध्ये पुन्हा सीएनएन-न्यूज१८शी जोडल्या गेल्या. त्यापूर्वीही त्यांनी या संस्थेत काम केले होते. त्यांच्या पत्रकारितेच्या कारकिर्दीत विविध माध्यम संस्थांमध्ये काम करण्याचा अनुभव होता.

त्यांच्या आकस्मिक निधनाची बातमी समोर आल्यानंतर राजकीय आणि पत्रकारिता क्षेत्रातून मोठ्या प्रमाणावर शोक व्यक्त करण्यात आला. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी, केंद्रीय गृहमंत्री अमित शाह, राजनाथ सिंह, राहुल गांधी, मल्लिकार्जुन खर्गे, लोकसभा अध्यक्ष ओम बिर्ला, मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्यासह अनेक नेत्यांनी श्रद्धांजली वाहिली.

संसद आणि राष्ट्रीय राजकारणाचे सातत्याने वार्तांकन करणाऱ्या एका अनुभवी पत्रकाराचे वयाच्या अवघ्या ४६व्या वर्षी झालेले निधन हे पत्रकारिता क्षेत्रासाठी मोठे नुकसान मानले जात आहे. त्यांच्या सहकाऱ्यांनी त्यांच्या मेहनती, व्यावसायिक बांधिलकी आणि राजकीय घडामोडींच्या अभ्यासपूर्ण आकलनाची आठवण करून दिली आहे.

मुलींच्या वसतिगृहांचा प्रश्न ऐरणीवर; राहुल गांधींचा मोदी सरकारला सवाल

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : प्रतिनिधी

देशातील महिला विद्यार्थिनींसाठी सुरक्षित आणि परवडणाऱ्या वसतिगृहांची कमतरता हा प्रश्न पुन्हा ऐरणीवर आला आहे. लोकसभेतील विरोधी पक्षनेते राहुल गांधी यांनी रविवारी, २० सप्टेंबर रोजी, पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्याकडे या प्रश्नावर उत्तर मागितले. इंदूर येथे १९ सप्टेंबरला झालेल्या 'छात्रों की गूंज' या कार्यक्रमात एका विद्यार्थिनीने मांडलेल्या अडचणींचा दाखला देत गांधी यांनी सरकारच्या विद्यार्थी निवास व्यवस्थेवर प्रश्न उपस्थित केला.

गांधी यांनी सांगितले की, गावातून शहरात शिक्षणासाठी आलेल्या या विद्यार्थिनीला वसतिगृहाची सुविधा उपलब्ध नसल्याने पैसे देऊन खासगी निवासव्यवस्थेत राहावे लागत आहे. सुरक्षित राहण्यासाठी मोठा खर्च करावा लागतो, दर महिन्याच्या भाड्याची चिंता असते आणि घरमालकाने जागा रिकामी करण्यास सांगितल्यास पुढे कुठे राहायचे, हा प्रश्न कायम असतो. या आर्थिक आणि सुरक्षेच्या दबावात विद्यार्थिनीला शिक्षण घ्यावे लागत असल्याचे गांधी यांनी म्हटले.

याच मुद्द्यावर गांधी यांनी पंतप्रधानांना थेट प्रश्न विचारला. विद्यार्थिनीने सरकारकडे उत्सवांसाठी पैसा असेल, तर विद्यार्थिनींच्या वसतिगृहांसाठी तो का नाही, असा प्रश्न उपस्थित केल्याचे त्यांनी सांगितले. विद्यार्थिनींच्या सुरक्षित निवासाचा प्रश्न केवळ सुविधेपुरता मर्यादित नसून तो उच्च शिक्षणाच्या संधीशीही जोडलेला असल्याचे गांधी यांनी मांडले.

महिला विद्यार्थिनींच्या निवासाच्या प्रश्नामुळे अनेक मुली शिक्षण सोडतात, असा दावाही गांधी यांनी केला. मात्र या दाव्याच्या देशव्यापी व्याप्तीबाबत त्यांनी कोणतीही आकडेवारी सादर केली नाही. त्यांनी महागाईच्या तुलनेत निवासभत्त्यात वाढ होत नसल्याचा आणि त्यात गैरव्यवहार होत असल्याचा आरोपही केला. हे आरोप काँग्रेसच्या राजकीय भूमिकेचा भाग आहेत; त्यांची स्वतंत्र सरकारी आकडेवारीच्या आधारे पडताळणी या वृत्तात उपलब्ध नाही.

इंदूरमधील कार्यक्रमात विद्यार्थ्यांनी शिक्षण, स्पर्धा परीक्षा, रोजगार आणि निवासाशी संबंधित विविध अडचणी मांडल्या. त्यामुळे महिला विद्यार्थिनींसाठी सुरक्षित वसतिगृहांची उपलब्धता हा केवळ निवासाचा प्रश्न नसून शिक्षणातील प्रवेश, सातत्य आणि आर्थिक भाराशी संबंधित व्यापक विषय असल्याचे या चर्चेतून समोर आले आहे.

आता या प्रश्नावर केंद्र सरकारकडून उपलब्ध वसतिगृहांची संख्या, महिला विद्यार्थिनींसाठीच्या योजनांवरील खर्च, निवासभत्त्याची रक्कम आणि त्याची अंमलबजावणी याबाबत स्पष्ट आकडेवारी आणि भूमिका समोर येणे महत्त्वाचे ठरणार आहे.

समुद्रात भारत-श्रीलंकेची वाढती जवळीक; 'स्लिनेक्स-२६'च्या माध्यमातून नौदल सहकार्याला नवे बळ

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली । वृत्तसंस्था

भारत आणि श्रीलंका यांच्यातील सागरी सुरक्षा सहकार्याला अधिक बळ देणाऱ्या द्विपक्षीय नौदल सरावाची तेरावी आवृत्ती 'स्लिनेक्स-२६' १७ सप्टेंबरपासून विशाखापट्टणम येथे सुरू झाली आहे. पाच दिवस चालणारा हा सराव २१ सप्टेंबरपर्यंत सुरू राहणार असून, दोन्ही देशांच्या नौदलांमध्ये परस्पर कार्यक्षमतेत वाढ करणे, संयुक्त मोहिमांसाठी समन्वय मजबूत करणे आणि सागरी सहकार्य अधिक व्यापक करणे हा त्यामागील प्रमुख उद्देश आहे.

भारतीय नौदलाच्या पूर्व नौदल कमांडच्या मार्गदर्शनाखाली हा सराव आयोजित करण्यात आला आहे. या सरावाचे बंदर टप्पा आणि त्यानंतरचा समुद्री टप्पा असे दोन भाग आहेत. बंदर टप्प्यात दोन्ही नौदलांचे अधिकारी आणि जवान परस्परांशी संवाद साधत कार्यपद्धती, अनुभव आणि सागरी मोहिमांशी संबंधित कौशल्यांची देवाणघेवाण करतील. त्यानंतर समुद्रात प्रत्यक्ष सरावाद्वारे दोन्ही नौदलांमधील समन्वयाची चाचणी घेतली जाणार आहे.

भारताकडून स्वदेशी बनावटीची पाणबुडीविरोधी युद्धनौका 'आयएनएस कवरत्ती' आणि इंधन व रसद पुरवठा करणारी युद्धनौका 'आयएनएस ज्योती' सहभागी झाली आहे. श्रीलंकेकडून 'एसएलएनएस

सिंदुराला' ही युद्धनौका सरावात सहभागी झाली आहे.

या सरावात पाणबुडीविरोधी कारवाया, समुद्रातील शोध व बचाव, संपर्क आणि समन्वय, नौदल संचालन तसेच विविध सागरी मोहिमांमध्ये परस्पर सहकार्य यावर भर दिला जाणार आहे. त्यामुळे हा सराव केवळ नियमित नौदल प्रशिक्षणापुरता मर्यादित नसून, दोन्ही देशांच्या सागरी सुरक्षाव्यवस्थांमधील प्रत्यक्ष समन्वय मजबूत करण्याच्या दृष्टीने महत्त्वाचा मानला जात आहे.

हिंद महासागर क्षेत्रातील सागरी वाहतूक, सुरक्षा आणि वाढत्या धोरणात्मक आव्हानांच्या पार्श्वभूमीवर भारतासाठी श्रीलंकेसोबतचे नौदल सहकार्य विशेष महत्त्वाचे आहे. नियमित संयुक्त सरावामुळे दोन्ही देशांना एकमेकांच्या कार्यपद्धती समजून घेण्याबरोबरच संभाव्य सागरी संकटांच्या वेळी संयुक्त प्रतिसाद देण्याची क्षमता विकसित करण्याची संधी मिळते.

'स्लिनेक्स-२६'मुळे भारत-श्रीलंका संरक्षण संबंधांमध्ये सागरी सहकार्याचा घटक आणखी मजबूत होत असून, हिंद महासागरातील सुरक्षित आणि स्थिर सागरी वातावरणासाठी दोन्ही देशांमधील समन्वयाचे महत्त्व अधोरेखित झाले आहे.

मोठा दिलासा! नांदेड-पनवेल-पुणे ट्रेनचे 3 कोच कायमस्वरुपी वाढवले; प्रवाशांना अधिक सीट मिळणार

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : प्रतिनिधी

प्रवाशांची वाढती मागणी आणि प्रवासातील सुविधा लक्षात घेऊन दक्षिण मध्य रेल्वेनेनांदेड विभागातून धावणाऱ्या नांदेड-पनवेल-नांदेड व नांदेड-हडपसर-नांदेड या रेल्वेगाड्यांच्या कोचच्या कायमस्वरूपी वाढ करण्याचा निर्णय घेतला आहे.

नांदेड पनवेल एक्स्प्रेस आणि नांदेड पुणे एक्स्प्रेस या दोन्ही ट्रेनमध्ये कोचची वाढ करण्याची मागणी प्रवासी वर्गातून बऱ्याच दिवसापासून होत होती. तसेच राज्य राणी एक्स्प्रेसचे आयसीएफ कोच बदलून ते एल. एच.बी. करण्याची मागणी बऱ्याच दिवसांपासून प्रवासी वर्गातून होत होती. या मागण्या दक्षिण मध्य रेल्वे कडून पूर्ण करण्यात आल्या आहेत. नांदेड पनवेल एक्स्प्रेस तसेच नांदेड पुणे एक्स्प्रेस मध्ये तीन कोचची वाढ कायमस्वरूपी करण्यात आली आहे.

नांदेड-पनवेल-पुणे ट्रेनचे ३ कोच कायमस्वरुपी वाढवले

- ट्रेन क्रमांक १७६१४/१७६१३

नांदेड-पनवेल-नांदेड एक्स्प्रेस च्या सध्याच्या १७ LHB कोचमध्ये वाढ करून आता एकूण २० डब्ब डबे करण्यात येणार आहेत. प्रवाशांच्या मागणीनुसार या ट्रेनमध्ये एक द्वितीय श्रेणी वातानुकुलीत डब्बा (२A), एक तृतीय श्रेणी वातानुकुलीत डब्बा (३A) आणि एक द्वितीय श्रेणी शय्या (स्लीपर-SL) चा डब्बा कायमस्वरूपी वाढविण्यात आला आहे. या तीन कोच वाढीमुळे, या ट्रेनच्या सुधारित संरचनेमध्ये २ वातानुकूलित द्वितीय श्रेणी, ६ वातानुकूलीत तृतीय श्रेणी, ६ द्वितीय श्रेणी शयनयान (स्लीपर क्लास), ४ सामान्य श्रेणीचे डबे, १ एस. एल. आर. आणि १ गार्ड तथा दिव्यांगासाठी राखीव कोचचा समावेश असेल. ही नवीन संरचना हुजूर साहिब नांदेड येथून दिनांक २२.०९.२०२६ पासून आणि पनवेल येथून दिनांक २३.०९.२०२६ पासून लागू होईल.

- ट्रेन क्रमांक १७६३०/१७६२९

नांदेड-हडपसर-नांदेड एक्स्प्रेस च्या सध्याच्या १७ LHB कोचमध्ये वाढ करून आता एकूण २० LHB डबे करण्यात येणार आहेत. प्रवाशांच्या मागणीनुसार या ट्रेनमध्ये एक द्वितीय श्रेणी वातानुकुलीत कोच, एक तृतीय श्रेणी वातानुकुलीत कोच आणि एक द्वितीय श्रेणी स्लीपर कोच कायमस्वरूपी वाढविण्यात आला आहे. या तीन कोच वाढीमुळे, या ट्रेनच्या सुधारित संरचनेमध्ये २ वातानुकूलित द्वितीय श्रेणी, ६ वातानुकूलीत तृतीय श्रेणी, ६ द्वितीय श्रेणी शयनयान (स्लीपर क्लास), ४ सामान्य श्रेणीचे डबे, १ एस. एल. आर. आणि १ गार्ड तथा दिव्यांगासाठी राखीव कोचचा समावेश असेल. ही वाढ हुजूर साहिब नांदेडहून दिनांक २४.०९.२०२६ आणि हडपसरहून दिनांक २५.०९.२०२६ पासून लागू होणार आहे.

या कायमस्वरूपी डबेवाढीमुळे प्रवाशांना अधिक आसनक्षमता उपलब्ध होणार असून, नांदेडहून पनवेल आणि हडपसरकडे तसेच परतीच्या प्रवासात वाढत्या प्रवासी मागणीची पूर्तता करण्यास मदत होणार आहे.

नांदेड-छत्रपती शिवाजी महाराज टर्मिनस (मुंबई) राज्यराणी एक्स्प्रेसला आधुनिक LHB कोच

नांदेड-छत्रपती शिवाजी महाराज टर्मिनस (मुंबई) राज्यराणी एक्स्प्रेसला नोव्हेंबर २०२६ पासून आधुनिक डब्ब कोच प्रवाशांची जुनी मागणी पूर्ण करण्यात आली आहे. प्रवाशांच्या सोपी, सुरक्षितता आणि प्रवासाचा अनुभव अधिक उंचावण्याच्या दृष्टीने दक्षिण मध्य रेल्वेने ट्रेन क्रमांक १७६११/१७६१२ नांदेड-छत्रपती शिवाजी महाराज टर्मिनस (मुंबई)-नांदेड राज्यराणी एक्स्प्रेसच्या विद्यमान खउञ डब्यांऐवजी आधुनिक LHB (Linke Hofmann Busch) डबे जोडण्याचा निर्णय घेतला. आहे. ही रूपांतरण प्रक्रिया नांदेडहून सुटणाऱ्या गाडीसाठी ०४ नोव्हेंबर २०२६ पासून आणि छत्रपती शिवाजी महाराज टर्मिनस (मुंबई) येथून सुटणाऱ्या गाडीसाठी ०५ नोव्हेंबर २०२६ पासून लागू करण्यात येणार आहे.

लग्नाची मान्यता नाही म्हणून जगण्याचा अधिकारही नाही? समलैंगिक जोडप्याला उच्च न्यायालयाचे संरक्षण

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

प्रयागराज : वृत्तसंस्था

विवाहाला कायदेशीर मान्यता नसली, तरी दोन प्रौढ व्यक्तींना आपल्या पसंतीने एकत्र राहण्याचा आणि सन्मानाने जीवन जगण्याचा अधिकार नाकारता येणार नाही, हे अलाहाबाद उच्च न्यायालयाच्या ताज्या आदेशातून पुन्हा अधोरेखित झाले आहे. आंतरधर्मीय समलैंगिक नातेसंबंधात एकत्र राहणाऱ्या दोन महिलांच्या सुरक्षेचा प्रश्न न्यायालयासमोर आल्यानंतर न्यायमूर्ती गौतम चौधरी यांनी उत्तर प्रदेश पोलिसांना त्यांच्या सुरक्षिततेची खात्री करण्याचे निर्देश दिले.

या प्रकरणातील दोन्ही महिला प्रौढ असून त्या वेगवेगळ्या धर्मांच्या आहेत. त्या स्वतःच्या इच्छेने एकत्र राहत असल्याचे त्यांनी न्यायालयासमोर स्पष्ट केले. कुटुंबीयांकडून जीवाला धोका असल्याचा दावा करत त्यांच्या वतीने न्यायालयाकडे संरक्षणाची मागणी करण्यात आली होती. त्यानंतर न्यायालयाने दोन्ही महिलांशी संवाद साधला. त्या कोणत्याही दबाव, भीती किंवा अनुचित प्रभावाशिवाय एकत्र राहण्याचा निर्णय घेत असल्याचे न्यायालयाच्या निदर्शनास आले.

न्यायालयाने स्पष्ट केले की, दोन प्रौढ नागरिकांनी परस्पर संमतीने एकत्र राहण्याचा निर्णय घेतला असेल, तर त्यांच्या कुटुंबीयांना किंवा अन्य कोणत्याही व्यक्तीला त्यांच्या निवडीमध्ये हस्तक्षेप करण्याचा अधिकार नाही. विवाहाला कायदेशीर मान्यता नसणे म्हणजे त्या व्यक्तींच्या प्रतिष्ठेवर किंवा शारीरिक सुरक्षिततेवर हल्ला करण्याची कोणालाही मुभा मिळत नाही. या सुनावणीदरम्यान राज्य सरकारच्या वतीने समलैंगिक संबंध समाजाच्या पारंपरिक आणि नैसर्गिक चौकटीशी विसंगत असल्याचा युक्तिवाद करण्यात आल्याचे वृत्त आहे. मात्र न्यायालयाने सामाजिक स्वीकार आणि घटनात्मक अधिकार यांच्यातील फरक स्पष्ट केला. एखाद्या नात्याला समाजाची मान्यता आहे किंवा नाही, हा स्वतंत्र प्रश्न आहे; परंतु दोन प्रौढ व्यक्तींना स्वतःच्या इच्छेने जीवन जगण्याचा अधिकार हा घटनात्मक स्वातंत्र्याशी संबंधित प्रश्न आहे.

न्यायालयाने सर्वोच्च न्यायालयाने यापूर्वी दिलेल्या विविध निवाड्यांमधून स्पष्ट झालेल्या तत्त्वांचा आधार घेतला. जोडीदाराची निवड करणे हा व्यक्तीच्या स्वायत्ततेचा भाग असून, जीवन आणि वैयक्तिक स्वातंत्र्याच्या घटनात्मक अधिकारामध्ये त्याचा समावेश होतो. त्यामुळे कुटुंबीयांचा विरोध किंवा सामाजिक दबाव यामुळे प्रौढ व्यक्तीच्या स्वेच्छेने घेतलेल्या निर्णयावर बंधने आणता येणार नाहीत.

मात्र या आदेशाचा अर्थ भारतात समलैंगिक विवाहाला कायदेशीर मान्यता मिळाली असा अजिबात नाही. समलैंगिक विवाहाचा कायदेशीर दर्जा आणि दोन प्रौढ व्यक्तींना परस्पर संमतीने एकत्र राहण्याचा अधिकार हे दोन स्वतंत्र कायदेशीर मुद्दे आहेत. सर्वोच्च न्यायालयाने २०२३ मध्ये समलैंगिक विवाहाला विद्यमान कायद्यांच्या चौकटीत न्यायालयीन मान्यता देण्याच्या मागणीवर स्वतंत्र भूमिका स्पष्ट केली होती. त्यामुळे विवाहाचा अधिकार आणि सहजीवनाचा अधिकार यांची सरमिसळ करणे योग्य ठरणार नाही. या प्रकरणातील आणखी एक महत्त्वाचा मुद्दा म्हणजे पोलिस संरक्षण देताना संबंधित व्यक्ती प्रौढ आहेत आणि त्या स्वेच्छेने एकत्र राहत आहेत, याची खात्री करणे. म्हणजेच न्यायालयाने कोणत्याही बेकायदेशीर कृतीला संरक्षण देण्याऐवजी प्रौढ नागरिकांच्या वैयक्तिक स्वातंत्र्याला आणि सुरक्षिततेला संरक्षण देण्याची भूमिका घेतली आहे.

उत्तर प्रदेशमध्ये आंतरधर्मीय जोडप्यांच्या सुरक्षेचा प्रश्न यापूर्वीही न्यायालयासमोर आला आहे. त्यामुळे या आदेशाकडे केवळ समलैंगिक जोडप्याच्या प्रकरणाच्या रूपात पाहणे पुरेसे नाही. या आदेशाच्या केंद्रस्थानी व्यक्तीची निवड, गोपनीयता, प्रतिष्ठा, स्वातंत्र्य आणि शारीरिक सुरक्षितता हे व्यापक घटनात्मक मुद्दे आहेत.

विवाहाची कायदेशीर मान्यता एखाद्या नात्याला विशिष्ट कायदेशीर अधिकार देऊ शकते; मात्र विवाहाची मान्यता नाही म्हणून दोन प्रौढ नागरिकांच्या जीवन, स्वातंत्र्य आणि सुरक्षिततेवरील घटनात्मक संरक्षण संपुष्टात येत नाही. अलाहाबाद उच्च न्यायालयाच्या या आदेशाने याच मूलभूत फरकाची पुन्हा स्पष्टपणे आठवण करून दिली आहे.